

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING.
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 12 FEBRUARI 1922.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

INTET ÅLDERSSTRECK INOM SPORTEN

DAMER, SOM
TROTS EN MOG-
NARE ÅLDERS
FRESTELSER
TILL BEKVÄMT
HEMLIV OCH
STILLASITTANDE.

Man skulle inte kunna tro, att den spänstiga lilla skidåkerskan här ovan är snart 50 år.

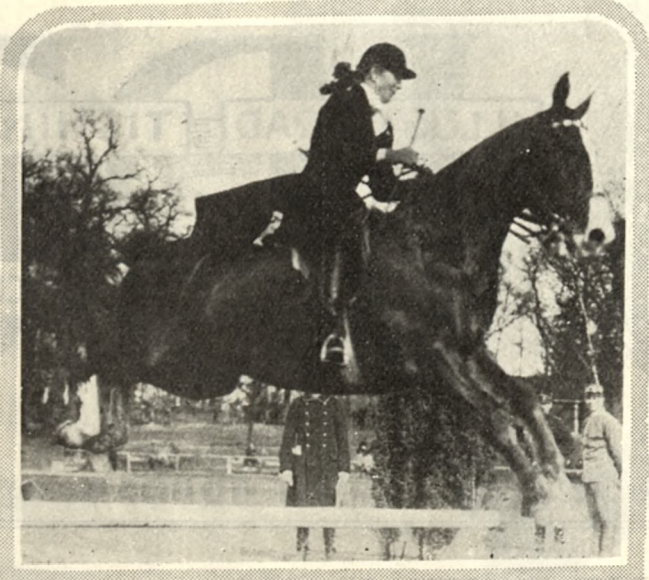
Det är konstnärinnan fru Maja Fjæstad, skicklig skridsko- och skidåkerska. T. v. fru Allard, en av Göteborgs mera kända ryttarinnor.

Foto K. A. Johansson.

FÖR SPORTEN GÄLLER DETSAMMA SOM för så mycket annat i livet: det är inte den allra tidigaste ungdomen, som ger oss de bästa segrarna. Erfarenheten betyder en hel del också inom sporten. Men tyvärr, den som kallade erfarenheten ett kapital, glömde att tillägga att det inte ger räntor. Det kommer en dag, då vi såsom sportutövare ha nog med erfarenhet, då hjärnan så väl vet hur allt skall vara — men då musklerna blivit tröga och inte vilja vara med längre. När kommer den dagen, — den dagen då det är tid att upphöra med idrott och sport? Många av de yngre säga kanske: om tio år. Låt oss hoppas, att de om tio år säga — precis detsamma. Världigheten av att vara mormor hör inte ovillkorligen samman med kakelugnsvrån. Redan av de damer vi presentera på dessa sidor, är nog mer än en inte bara mor, utan också mormor. Och ser man dem som sportutövare, är den enda anmärkning, tanken

Fru Hanna Almén i Göteborg är i den ålder, att hon hunnit bli både mor och mormor, men likafullt är hon typen för en dam, som genom gymnastik och sport håller kropp och själ vid vigör, framför allt ivrig cyklist och simmerska. Foto K. A. Johansson, Gtbg.

En av Stockholms främsta ryttarinnor är fru Gunver Horngren.

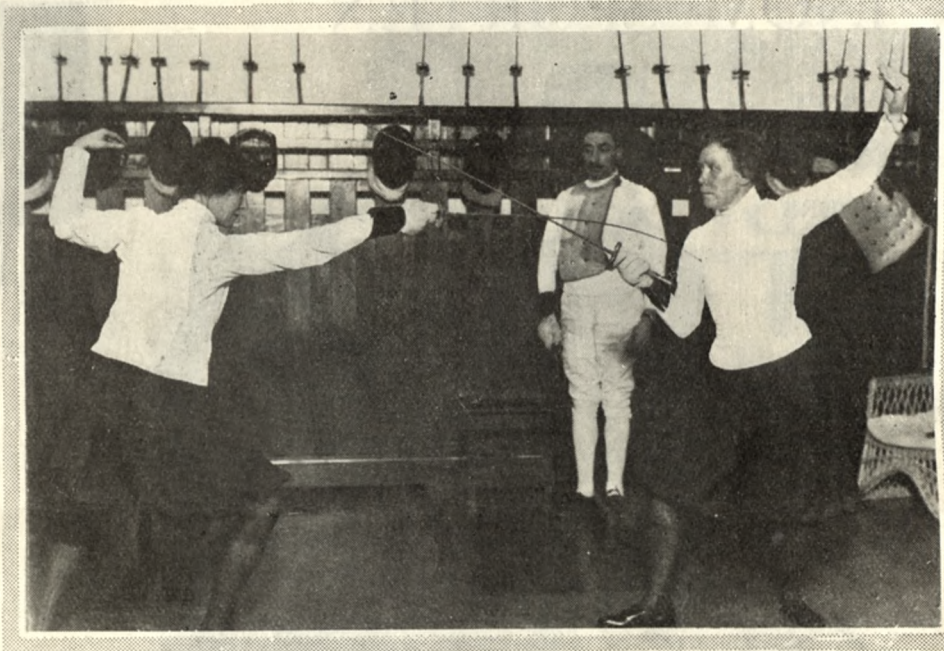

Fröken Elin Hedlund i Göteborg är trots sina 65 år ännu milävandreriska, hon ämnar slaglanan upp till taket under föreningen Sköldmöns övningar, hon är simmerska o. s. v.

Fru Gunhild Hasselrot i Malmö var bekant som Sveriges främsta ryttarinna, men hade sedan för en tid måst lämna sporten. Nu har hon emellertid

börjat återupplagd både ridningen och andra sportgrenar.

Fröken Margareta Cederschiöld (till vänster) och fröken Malin Lewenhaupt under en fäktning i Stockholms kvinnliga fäktklubb. Begge äro lika duktiga som mångsidiga sportkvinnor: de ha utmärkt sig i tennis, ishockey, skidåkning, fäktning, fröken Lewenhaupt dessutom i ridning. Foto Holmén.

på barnbarnen kan föranleda, säkert den: vad de måtte vara förtjusande!

Det är ju en sanning med moderation, att vi aldrig äro äldre än vi känna oss, men sällan så unga som vi påstå oss vara. Men allvarligt talat: hur skönt att känna inte bara sin själ, utan också sin kropp vara ung, spänstig, lätt. Och ung hålles den säkrast genom idrotten. Det finns därför intet skäl att upphöra med sin sport, när man blir låt oss säga en fyrtio år och man — handen på hjärtat! kanske inte blir direkt bekväm av sig, men börjar känna en viss farlig lust för bekvämlighet.

De damer, vilkas porträtt vi visa här, äro föredömen för dem som känna den där lilla lusten! Flera av dem äro knappt fyrtio år, andra äro äldre, upp till 65-årsåldern. Och låt oss hoppas, att de skola hålla på med sin sport ända tills de komma i den ålder, då somliga av oss andra äro döda och resten håller på att skriva sina memoarer!

Bland ryttarinnor ha vi ju en hel rad i Sverige att nämna med heder. På dessa sidor presentera vi av dem en representant

I det sportälskande England är det inte underligt, att även en gammal sympatisk dam som den här avbildade mrs Randolph Berens, förstår att spänna sin båge.

sident H. i Malmö (hon har just börjat återuppliva både skridsko- och skidsport och säger sig ha bra mycken lust för att också återtaga den härliga ridporten), doktorinnan Allard i Göteborg, och generalkonsulinnan Horngren i Stockholm.

Fröken Elin Hedlund, dotter till S. A. Hedlund, ha vi förut presenterat i samband med föreningen »Sköldmöns» 40-årsjubileum. Hon är, utom i Sköldmön, själen i Göteborgs Vandrareförening, en högt tränad fotgängare. Bland »all-roundsportkvinnor» borde f. ö. också nämnas överstinnan Alma Stolpe, som år 1918 vid 63 års ålder erövrade det kvinnliga idrottsmärket. Fru Hanna Almén, maka till fängelsedirektör F. Almén på Härlanda vid Göteborg är som sportkvinna ivrig cyklist — cyklade i somras 10 mil om dagen med sin man — och styv simmerska, speciellt i höjdhopp.

Och de två fäktande damerna här ovan höra till Stockholms goda sportkvinnor, alltjämt lika hurtiga fast de väl uppnått sina 40 år.

E. TH.

för vardera av de tre största städerna: presidentskan Hasselrot, gift med hovrättspre-

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.		Iduns prenumerationspris 1922:		Iduns annonspris: Pr millimeter enkel spalt:	
Redaktionen: kl. 10—4.	Expeditionen: kl. 9—5.	Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:	35 öre efter text. 40	Utländska annonser:
Riks 16 46. Allm. 98 03.	Riks 1646. Allm. 61 47.	Helt år ..... Kr. 15:—	Helt år ..... Kr. 19: 50	öre å textside. Bestämd 45 öre efter text., 50 öre	pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
Red. Högman: kl. 11—1.	Annonskont.: kl. 9—5.	Halvt år ..... " 8:—	Halvt år ..... " 10:—	o. Platssökande 25 öre. för särsk. begärd plats.	
Riks 86 60. Allm. 402.	Riks 1646. Allm. 61 47.	Kvartal ..... " 4: 25	Kvartal ..... " 5: 25		
		Månad ..... " 1: 50	Månad ..... " 2:—		

BENEDICTUS XV — DEN MEST ÄLSKADE AV PÅVAR

EN KARAKTÄRISTIK AV DEN DÖDE KYRKOFURSTEN. AV HENRIK ULLMAN.

— LE ROI EST MORT! VIVE LE ROI! —

Nej, dessa ord, som medborgaren i det konstitutionella kungadömet kanske tänker, om än ej utropar, när det regerande statsöverhuvudet för alltid lagt sig till vila och i samma stund lämnat kronan och makten åt sin redan långt förut predestinerade tronföljare — de orden ha i dessa dagar sannolikt ej ljudit där nere i den eviga staden kring det palats, praktfullare än något annat på denna jord, där den senaste »fången i Vatikanen» lagt sitt säkert mycket trötta huvud till evig ro. Ty så lekande lätt går det nu ej att få en ny Kristi ståt-hållare på jorden i den bortgångnes ställe.

— Il papa è morto! Dio lo benedite! har däremot säkert hela den katolska menigheten, var på sin ort, var på sitt tungomål, viskat i sorg och bestörtning, när telegrafn över världen spred budet om den folkäre och avhållne påvens så plötsliga bortgång. Och säkert har mången rättrogen katolik i samma stund tänt några extra ljus framför Gudsmoders bild på sitt husaltare, kanske hängt ett svart flor däröver till tecken av sorg, kanske lagt dit en knippa friska blommor.

Ty Benedictus XV var, trots sin alltför korta regeringstid, trots den i yttre politiskt hänseende föga framträdande roll, han kom att spela, eller kanske just därför, älskad och vördad, ja, av guda d av sina trogna undersåtar i långt högre grad än sin föga tillgänglige företrädare, i långt högre grad än kanske någon av sina företrädare på S. Petri stol.

Varför? — Ja, den frågan är kanske ej så lätt att exakt besvara med några få ord. Men det var väl genom makten av sin personlighet, sin rent av fascinerande personlighet, som den lille, i yttre hänseende så obetydliga mannen vann en folkgunst den han sannolikt ej eftersträfvade, antagligen ej ens önskade. Det var kanske mest genom sin stora ödmjukhet in i det sista, genom sin tillgänglighet och folklighet, som aldrig sviktade eller svek honom ens när han nått maktens tinnar, han byggde sig ett varaktigt tempel i folkens hjärtan — en minnets och tacksamhetens byggnad, som ej kommer att ramla med hans död. Makten, äran och härligheten, som osvikligen måste följa med att vara »den allena saliggörande kyrkans» primas, steg honom aldrig åt huvudet så aristokrat och estet han än var; därtill ägde han för mycket av denna hjärtats sanna bildning, så sällsynt i vår själviska tid. Han var och förblev tvärtom till sitt livs slut en människa, sällsynt rikt utrustad visserligen men i alla fall i sina ögon blott en fattig, syndig människa, dogmen om hans ofelbarhet till trots. Och i långt högre grad än någon av sina företrädare blev han mer en Kristi sanna efterföljare än ståt-hållare på jorden, mer en folkets man än furstarnes.

Det har sagts om påven Benedictus, att han var aristokraten ut i fingerspetsarne. Ingenting är mera orätt; i varje fall är det en sanning, som tarvar mycken modifikation. Denne fint bildade man med det vida, varma hjärtat och den flammande själen, som brann och ömmade ej minst

Benedictus XV. Efter en relief av Hendrik Christian Andersen.

för de små och förtryckta, folken som enskilda, han var visserligen född aristokrat, t. o. m. markis, till skillnad från sin närmaste företrädare, Pius X, som utgått ur folkets egna led. Men han var också diplomat, en under sin mästaress, kardinal Rampolla, händer fint slipad diplomat, och han var, om än ej tidens son, så dock en man, som förstod det kloka i att följa med sin tid. Hans påvetid inföll ju under de år, som bröto ner de gamla skrankorna och förde med sig demokratiens genombrott över så gott som hela världen. Han insåg kanske det lönlösa i att sträva emot de nya vindar, som blåste genom kyrka och stater; nej, snarare, grundtonen i hans kyrkliga, politiska och sociala tro och övertygelse var ej reaktionärens utan framstegspartiets så aristokrat han var.

Benedictus XV var utan tveivel den förste påve, som sökte sig in på demokratiska banor och inriktade sin politik därefter. Ja, än mer; teoretiskt om än ej praktiskt sett var han socialdemokrat i detta ords bästa och vackraste betydelse. Det gamla, ofta upprepade slagordet: »Jesus av Nazaret var själv i liv och lära socialdemokrat» — det lär påven vid mer än ett tillfälle ha gjort till sitt eget, antagligen till stor förfäran för sin omgivning. Måhända låg häri först som sist grundorsaken till hans så stora popularitet, ej att undra på för övrigt i ett av demokratien så genomsyrat land som Italien.

Den isolering, varmed hans företrädare alltsedan det för påvedömet olyckliga året 1861 med eller mot sin vilja nödgats omge sig, var han den förste att söka bryta och hade han blott fått leva ännu något år, hade han säkerligen för alltid undanröjt den sextioåriga spänningen mellan Vatikanen och Quirinalen och därmed också det gamla talet om »fången i Vatikanen». Men var han än dömd att tillsvidare stanna inom sitt palats väggar, så var det ingenting som hindrade, att han öppnade

detta för de utanför stående. Med öppen famn och framräckta händer mötte han också sina trogna; och folket å sin sida kom honom till mötes med tacksamhet och förtröende.

Kontentan av hans livsfilosofi skulle kunna sammanfattas i de enkla ord, han mer än en gång lät gå över sina läppar: »Inför Gud äro vi alla lika.» — Och den första punkten på hans frisinna program blev i konsekvens härmed denna: »En, helig, allmänlig kyrka utan skrankor och föräldrade fördomar.» — Förverkligandet av denna sin livsidé höll han troget fast vid intill slutet, modigt trotsande den omilda kritik, hans konservativa omgivning nog ej besparade honom. Kanske utgör denna hans ståndaktighet först som sist hans största storhet, som ger oss mannen och hans verk i en blixtnabb belysning.

Ej ens för aristokraten Benedictus fanns någon skillnad mellan hög och låg, rik eller ringa. Bronsportarne till hans fängelse och dörrarne till hans hjärta stodo alltid lika öppna för furstar och ambasadörer som för den trasige säckpiparen från Abruzeerna eller fattige fåraherden utifrån campagnan, som drevs till honom med sina bekymmer eller för att utbedja sig hans välsignelse. För alla och envar hade han en varm, kärleksfull blick ur de stora, vemodiga ögonen, ett tröstande ord, ett gott råd, om så önskades. Han var verkligen »Il papa» — fadren för en oöverskådlig barnskara...

Ett lika vackert som sällsamt och oförglömligt minne för livet skall det ha varit att en gång fått närvara vid påvens stora allmänna torsdagsaudienser, där juvelprydda matronor av Roms förnämsta patriciersläkter och ordensprydda högre officerare ur aristokratien enigt knäböjde och mottogo den apostoliska välsignelsen sida vid sida med trashanken från gatan eller den enkla bondkvinnan från landsbygden.

Det berättas, att när den konservative, aristokratiskt förnämte kyrkofursten, kardinal Merry del Val, en gång anmärkte på detta kretis och pletis blandande om varandra i audienssalen, ett förhållande, som aldrig förr fått äga rum, påven med fin sarkasm och ett ironiskt leende skall hava svarat:

»Min käre monsignore, är ej den enes själ lika odödlig, följaktligen lika värdefull som den andres? — Jo, förvisso; och detta är just huvudsaken; ty det är ej på de mer eller mindre dyrbara kläderna, ej på ordnar eller juveler det kommer an. Vi skola alla bli till stoft och aska en gång, vad vi än äro och hur vi än pynta ut oss i denna förgänglighetens värld, och evigheten känner ej skillnad mellan klaser, stånd och villkor, såsom ni, monsignore, tycks tro. Sålunda gäller i paradiset den forna trashanken just lika mycket som den forne kardinalen, vilket ni också, min käre kardinal, skall få erfara, om — ni kommer dit...»

Blott i ett enda hänseende såg påven gärna, att ett undantag gjordes från den allmänna regeln: alla lika för alla och inför Gud. Det var när det gällde protester eller främmande trosbekännare, nå-

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

got som jag för övrigt själv fick erfarenhet av. Dessa mottog han blott ogärna vid de stora, allmänna eller ens mindre, privata audienserna utan helst enskilt. Detta var ingalunda utslag av något slags intolerans, av motvilja att blanda »troende» med »otrogna» och kättare, utan blott ännu ett drag av hans sällsynt fina och nobla personlighet, varigenom tvärtom bjärt framhävdes hans stora tolerans mot och hjärta för även oliktankande. Ty vid sådana strängt privata audienser kunde han, utan att offentligt behöva pruta av på några etikettens krav, ställa det fritt för den besökande att själv efter behag nyttja eller förkasta de gängse, eljest omutligt stränga formerna vid ett sammanträffande med kyrkans överhuvud: knäfallen, handkyssningen m. m. Han ville helt enkelt ej offentligt såra en icke-katolik med att påtruga honom ceremonier, som denne ej kunde gilla i sitt innersta men vid en allmän audiens ej kunde undgå att iakttaga.

»Dessa komma ändå ej drivna av något inre behov utan blott av nyfikenhet på min person,» lär han vid ett tillfälle ha förklarat och skämtsamt tillagt med den för honom så karaktäristiska ironien: »Så får jag väl då underkasta mig att vara mindre påven och mer underdjuret, som skall begäpas; men ett djur behöver ej några knäfall eller kyssar på tassen...»

Jag betvivlar emellertid, att någon icke-katolik även i den privata audiensen ej inför den mannen iakttog, lätt och utan tvekan, de hävdvunna formerna. —

Jag nämnde nyss om påvens stora ödmjukhet såsom en av de hemliga magneter, vilka oemotståndligt drogo människors hjärtan till honom. Jag skall be få anföra blott ett enda litet men lysande exempel som bevis just på nämnda drag i den nu avlidne påvens nobla karaktär.

När konklaven den 3 sept. 1914, efter åtskilliga fruktlösa omröstningar, äntligen enade sig om att sätta tiaran på den yngstes i kardinalkollegiet, den tillbakadragne och föga bemärkte Bolognakardinalen Giacom della Chiesas huvud, den av de församlade kardinalerna som väl från början varit minst påtänkt till påvevärdigheten, då brast den anspråkslöse lille mannen, förfärad och tillintetgjord, i häftig gråt och förmådde mellan snyftningarne blott stamma fram ett: »Jag är icke värdig, jag är icke värdig. Dock ske icke min vilja utan Din, min Gud...»

Man ställe för jämförelse häremot de bigotta, intriganta, konspirerande kardinaler och kyrkofurstar (nomina sunt odiosa!), vilkas hela diktan och traktan varit och är att en gång såsom Kristi ståt-hållare på jorden få bli en ny länk i den successionskedja, som binder dem vid S. Petri stol och aposteln själv.

Ingen må döma! Ack, människan är ett svagt och bräckligt käril, fullt av ärelysten fåfänglighet, hon må sedan sita och drömma sina förmätta storhetsdrömmar i en svensk backstuga eller ett furstligt kardinalpalats vid Piazza di S. Pietro i Rom. —

*
Var Benedictus XV, den ensamme fången i det prakt-

fulla fångelse, en lycklig människa? — Ja och nej.

Utän tvivel måste han erfara lycka av att veta sig vara omfattad med en hel världs kärlek och känna varma sympatier strömma emot sig ej blott från dem, som haft den stora förmånen att komma i hans omedelbara närhet, se och samtala med honom, utan även från alla de millioner, kända och okända, som under de fasansfulla krigsåren gång på gång fingo nya bevis på, att där nere i världens huvudstad ett varmt och deltagande hjärta klappade och blödde för kämpande bröder, för hela den sargade, pinade, lidande mänskligheten. — Tivelsutan måste han också känna frid och lycka i sin själ såsom den vilken har sin räkning klar med sin Gud, sagt denna världen och dess fåfänglighet farväl och helt vänt håg och sinne till det som ovan till är.

Det var visserligen först efter en både lång och svår andlig kris i sin ungdom som han fick sin ställning fullt klar inför evighetens krav på »det enda nödvändiga», en kamp, som kanske blev mycket bittrare att utkämpa som han var »den rike och förnämne ynglingen». Men sedan tog han också steget fullt ut och behövde ej stanna i tvekan om den rätta vägen.

I sin ungdom, under de första akademi-åren, då han helt ägnade sig åt de juridiska studierna, vilka också förde honom fram till doktorsgraden, skall Giacomo della Chiesa ha varit en både glad och rätt så yttlig livsbejakare, kanske icke alltid så nog med de former, under vilka han njöt och frossade av livet. Men så kom plötsligt reaktionen och genombrottet. Han bröt med sin familjs och släkts traditioner, den borgerliga karriären på diplomatbanan, jurisprudentia byttes mot, eller rättare, kompletterades med theologica — en sammankoppling av två så vitt skilda discipliner, som han emellertid sedan aldrig fick anledning ångra; tvärtom blev kanske just denna dubbla lärdom den språngbräda, som förde honom vidare fram från äreställe till äreställe och gjorde honom så väl skickad till påve under en ödesdiger tid, som krävde stor takt och diplomatisk klokhet.

Men allt detta till trots hade Benedictus XV som påve säkerligen ej den fulla frid i sin själ och stillhet i sitt hjärta, han under större delen av sitt liv så allvarligt strävat efter. Och kunde detta varma, för allt och alla kännande och lidande hjärta också äga harmonisk ro, när man tänker på, under vilka orosår hans pontifikat inföll?

Hans tid som påve sammanföll ju fullständigt med det stora världskriget och dess ej mindre fruktansvärda efterverkningar. Och han led med och kände för alla, utan åtskillnad av nationalitet eller trosbekännelse; för honom voro alla människor blott bröder, som i förblindelse och hat kämpade mot bröder för att förgöra varandra. De personliga insatser, påven gång efter annan under krigsåren gjorde för att söka mäkla fred mellan nationerna eller åtminstone mildra krigföringen, äro alltför väl kända att här behöva upprepas. Betydelsen av dessa försök, om de lyckats, ligga ännu för nära vår tid för att rätt kunna bedömas, men de tillhöra dock redan historien. Drivkraften bakom dem behöver man likväl ej stanna i tvekan om; det var först som sist: människokärlek. — De misslyckades visserligen alla, även det försöket, att en enda dag om ej mer, en juldag, låta friden åter härska över jorden. De misslyckades, ty han själv var för bräcklig inför en värld i pansar och hans stämna för svag att höras genom stridslarmet eller göra sig gällande vid rådsbordens lidelsefulla debatter. Men det föringrar dock ej den ädla, vackra tanken bakom dem; därmed har Benedictus XV för alla tider i nationernas medvetande, djupast i folkens hjärtan, rest sig själv ett minnesmärke varaktigare än kopparn.

Den som en gång fått se in i den nu bortgångne påvens sällsamt stora, mörka och talande, jag skulle vilja säga, gråtande ögon, han glömmet dem aldrig och han kan ej misstaga sig på vad som dolde sig under deras djupa melankoli: ett blödande hjärtas, en sargad själs bittra sorg, ej över egen skuld men väl för andras lidanden. Nästan symboliskt betecknande för Benedictus' och hans altruism, hur hans tankar intill slutet kretsade kring detta, att bära andras bördor, dela andras smärtor, synas mig också hans sista ord här i livet vara: »Vado iterum crucifigi...»

»Jag går för att än en gång låta korsfästa mig.» — De orden skulle med fog kunna sättas som motto över mannen och hans livsgärning. Ty för honom blev nog tivelsutan livet en upprepad korsfästelse, dag efter dag intill den sista. —

När påven fördes till det sista vilorummet.

DET REGNAR I ROM SEDAN FLERE dagar.

Allt är trist, kyligt, grått i grått. Sorgflaggorna längs corson drypa av fukt. Piazza S. Pietro ligger blank av väta, men fontänerna spela i aldrig sinande ymighet. Runt om platsen, längs pelarraderna, uppför den gigantiska trappan och runt nedersta trappsteget går en tät grågrön rand. Tusentals soldater i fälthjälm och grå, korta togor, som hålla vakt. Häcken fortsätter genom förgården, in i basilikan, fram till *Capella del Sacramento*, där påven vilat på en sidenklädd katafalk, iklädd pävlig ornat, med mitran på det grå huvudet. Hans ansikte är mörkt, men vackert och milt, munnen litet öppen, händerna iklädda purpurfärgade silkeshandskar. Runt om flämta vaxljusen. Schweizergardet och medlemmar av *le guardie nobili* vakta, orörliga som statyer. Omkring 50.000 människor ha var dag passerat gallret framför kapellet för att kasta en blick på

(Forts. sid. 167.)

Benedictus XV promenerar i Vatikanens trädgård.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

DET SOM GÖR ALLA MÄNNISKOR TILL BRÖDER

AV O. HENRY. ÖVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

INBROTTSTJUVEN STEG SNABBT in genom fönstret och tog tiden. En inbrottstjuv, som respekterar sin konst, tar alltid tiden, innan han tar någonting annat.

Huset var ett privat boningshus. På den brädfodrade verandan och den oklippta bostonmurgrönan kunde inbrottstjuven se, att frun i huset satt på någon piazza vid oceanen, där hon berättade för en sympatisk ung man i segelmössa, att ingen någonsin förstätt hennes känsliga, ensamma hjärta. Han förstod av ljuset i tredje våningens fönster åt gatan och av den sena säsongen, att herrn i huset hade kommit hem och snart skulle släcka sitt ljus och dra sig tillbaka. Ty det var september i året och själen, en tid, då husfadern börjar anse takrestauranger och maskinskriverskor för fåfånglighet och önska, att hans livskamrat och de mera varaktiga välsignelserna i decorum och den moraliska förträffligheten måtte återvända.

Inbrottstjuven tände en cigarrett, tändstickans varsamt skyddade glöd belyste för ett ögonblick hans frappanta drag. Han tillhörde den tredje typen av inbrottstjuvar.

Denna tredje typ har ännu inte blivit erkänd och godtagen. Polisen har gjort oss bekanta med den första och andra typen. Deras klassificering är enkel. Lös-kragen är det utmärkande kännetecknet.

När man fångar en inbrottstjuv, som inte bär löskrage, beskrives han som en degenererad individ av lägsta slag, enastående lastbar och depraverad, och han misstänkes för att vara den desperate förbrytare, som stal handbojorna ur poliskonstapel Hennesys ficka år 1878 och gick sin väg för att undgå häktning.

Den andre välbekanta typen är inbrottstjuven, som använder krage. Han omnämnas alltid som en livslevande Raffles. Han är oföränderligt en gentleman vid dager, som äter frukost i redingote och ger sig ut för att vara tapetserare, medan han efter mörkrets inbrott bedriver sitt skändliga yrke som inbrottstjuv. Hans mor är en mycket rik och ansedd villaägare i Oceangrove, och då han föres till sin cell, ber han genast om en nagelfil och polistidningen. Han har alltid en hustru i var och en av unionens stater och fästmör i alla territorierna. Och när tidningarna sätta in hans galleri av fruar, ta de dem ur tidningsklippen om damer, som blevo botade av en enda flaska efter att ha förklarats dödsdömda av fem läkare och kände stor lindring redan efter sin första dosis.

Inbrottstjuven var klädd i en blå sweater. Han var varken en Raffles eller någon av anförarna från Helvetesköket. Polisen skulle ha stått rädlös om den hade försökt att klassificera honom. Man har där ännu inte hört talas om den respektabla, anspråkslöse inbrottstjuven, som varken lever över eller under sin samhällsställning.

Denne inbrottstjuv av tredje klassen började sin plundring. Han bar ingen mask, ingen blindlykta och inga gummiskor. Han hade en trettioåttakalibers revolver i fickan och tuggade tankfullt på gummi med pepparmyntsarom.

Husets möbler voro insvepta i sina sommaröverdrag. Silvret låg långt borta i dyr-

fria kassavalv. Inbrottstjuven väntade sig inte någon märkvärdig fångst. Hans mål var det matt upplysta rum, där husets herre antagligen sov tungt efter den tröst, han sökt för att lindra ensamhetens börda. Det kunde göras ett »grepp» där inom den lagliga, korrekta yrkesförtjänstens gränser — litet löspengar, en klocka, en juvelbesatt kråsnål — ingenting överdrivet eller orimligt. Han hade sett, att fönstret stod öppet och ville försöka chansen.

Inbrottstjuven öppnade sakta dörren till det upplysta rummet. Gasen var nedskruvad, en man låg och sov i sängen. På toalettbordet lågo en mängd saker i en ore-dig hög, en skrynklig sedelbunt, en klocka, några nycklar, tre pokermarker, krossade cigarrer, en skär bandrosett och en oöppnad flaska seltersvatten för morgondagens kopparslagare.

Inbrottstjuven tog tre steg mot toalett-bordet. Mannen i sängen gav plötsligt till ett gällt grymtande och öppnade ögonen. Hans högra hand gled under kudden, men stannade där.

— Ligg stilla, — sade inbrottstjuven i konversationston. Inbrottstjuvar av tredje typen väsa inte. Medborgaren i sängen såg på den runda pistolmynningen och låg stel.

— Håll nu upp båda händerna, — kom-menderade inbrottstjuven.

Medborgaren hade ett litet, spetsigt, brungrått skägg som en smärtfri dentist. Han såg solid, aktningvärd, retlig och ut-ledsen ut. Han satte sig upp i sängen och lyfte högra handen över huvudet.

— Upp med den andra, — befällde in-brottstjuven, — kanske ni använder båda händerna lika bra och kan skjuta med den vänstra. Ni kan väl räkna till två? Skyn-da på nu!

— Kan inte lyfta den andra, — sade medborgaren med förvridna anletsdrag.

— Vad är det för fel med den?

— Reumatism i axeln.

— Inflammation?

— Har varit. Inflammationen har gått tillbaka.

Inbrottstjuven stod ett ögonblick eller två och riktade pistolen mot reumatismens offer. Han betraktade bytet på toalettbor-det och såg sedan, med halvt förlägen min, tillbaka på mannen i sängen. Sedan gjorde han också en plötslig grimas.

— Stå inte där och gör miner, — snä-ste medborgaren vresigt, — om ni har kommit för att göra inbrott, så varför gör ni det inte. Det ligger litet grejor här runt omkring.

— Ursäkta, — sade inbrottstjuven med ett grin, — men jag har varit i samma klämma också. Det är tur för er att jag och reumatismen äro gamla bekanta. Jag fick det också i vänstra axeln. De allra flesta utom jag skulle ha knäppt er, när ni inte ville hissa upp vänstra tassan.

— Hur länge hade ni det? — frågade medborgaren.

— Fyra år. Men jag förmodar att det inte är slut med det, har man en gång fått det, så har man reumatism för hela livet, — det är min åsikt.

— Har ni provat skallerormsolja? — frå-gade medborgaren intresserad.

— Litervis, — sade inbrottstjuven. —

Om alla ormar, som jag använt oljan av, lades ut i en rad, skulle de räckta åtta gånger så långt som till Saturnus, och skall-randet skulle höras i Valparaiso, Indiana och tillbaka hit.

— En del använda Chiselums piller, — anmärkte medborgaren.

— Det är bara strunt! — sade inbrotts-tjuven. — Tog dem i fem månader, inget resultat. Jag kände litet lindring det året jag försökte Finkelhams extrakt, grötar av Gileadbalsam och Smiths smärtstillare. Men jag tror att det var bockögat, jag bar i fickan, som gjorde susen.

— Är er värk värst på morgonen eller på kvällen?

— På kvällen, — sade inbrottstjuven, — just när jag har som mest att göra. Hör nu, tag ner armen där, jag kan inte tro att ni tänker... Säg, har ni aldrig försökt Blickerstaffs blodbyggare?

— Nej. Brukar er värk komma anfalls-vis eller är det molvärk?

Inbrottstjuven satte sig vid fotändan av sängen och lade pistolen över sina kors-lagda ben.

— Den kommer ryckvis, — sade han, — den kommer på mig då jag minst tänker på den. Jag fick avstå från allt andra-väningsarbete, därför att jag ibland fick ett anfall just som jag var halvvägs upp. Jag skall säga er en sak — jag tror inte, att de fördömda doktorerna veta vad som är bra för det.

— Det är samma sak med mig. Jag har gjort av med tusen dollars utan att få någon lindring. Brukar ni svullna?

— På mornarna. Och när det skall bli regn — du store Makabeus!

— Jag också, — sade medborgaren. — Jag kan säga när en strimma fuktighet, stor som en bordduk, startar från Florida på väg mot New York. Om jag går förbi en teater, där det pågår en Elinor Glynma-tiné, så börjar min vänstra arm att värka som tandvärk av fuktigheten.

— Det är rena, rama helvetet! — sade inbrottstjuven.

— Det har ni absolut rätt i, — sade medborgaren.

Inbrottstjuven såg ned på sin pistol och stoppade den i fickan med ett tafatt för-sök att verka obesvärad.

— Hör nu, gamle gosse, — sade han litet ansträngt, — har ni försökt Opodeldoc?

— Humbug! — sade medborgaren för-argad. — Då kan man lika väl smeta på bondsmör.

— Javisst, — bekräftade inbrottstjuven. — Det är en salva, som kan passa lilla Minnie, när kattungen har rivit henne på fingret. Jag skall säga er något! Vi äro alldeles sålda. Jag vet bara en enda sak, som lindrar litet. Vafalls? Den gamla he-derliga, hälsosamma, oförgätliga spriten. Hör nu — eftersom det här jobbet är slut — ursäkta, kan ni inte ta på er, så skall vi gå ut och skaffa litet. Ursäkta att jag är så djärv, men — aj katten! Nu sätter det till igen.

— På en hel vecka — sade medborgaren, — har jag inte kunnat klä mig utan hjälp. Jag tror, att Thomas har gått och lagt sig och...

— Sätt er upp, — sade inbrottstjuven,

Kvalitets-möbler i alla förekommande stilar och prislägen

SVENSKA MÖBELFABRIKERNAS

STOCKHOLM

Birgerjarlsq. 24

Hornsgatan 32

FÖRBUD, TULLPOLITIK OCH LITET TILL

AV BON SOIR

I MIN JOURNALISTISKA UNGDOM, som ju ligger rätt långt tillbaka i tiden — pojkar, som skulle bli sjömän, sotare eller journalister sattes på den tiden tidigt i lära — framhölls det ständigt för mitt något bångstyriga gemyt, att man borde skriva hövligt om nykterhetsrörelsen. Den på-stodts innehålla ett filantropiskt moment, menade väl och var till nytta för många. Därför borde unga och okynniga journalister dra in hakan inför den och tygla sin begabbarelusta.

Det var på den tiden. Så småningom utvecklade sig rörelsen till att bli en »sak». Politikerna, som aldrig äro blyga inför någonting, som kan vara matnyttigt inom politiken, räknade ut, att kunde man sätta litet politik i alkoholet, så fanns här rätt mycket att göra utav. Färdiga och uppbyggda organisationer med många rum och (sprit)kök, som det bara gällde att flytta in uti och slå sig ner i helt bekvämt och komfortabelt. En blåögd och trosviss entusiasm, som man lätt kunde få att slå ut i fanatism för också andra mål än de rent nykteristiska — om man bara skickligt använde sig av dem.

Så fingo vi då den berömda nykterhetspolitiken, åt vilken alla politiska partier i större eller mindre myckenhet burit fram offer. Socialisterna gjorde försök men kände sig snart besvikna. Jag minns hur min gode vän den socialistiske riksdagsmannen Sven Persson, på sin tid berömd valmakare i Stockholm, en gång berättade mig om sina missräkningar. Han hade på Söder gjort en valkartell mellan socialister och nykterister.

— Men, gosse, de kuggade mig. De röstade förvisso på sina egna men gävo katten i mina kandidater. Och vi socialister fingo dessutom betala alla kostnader för valet...

Och jag minns, hur Sven travesterade ett uttryck av Albert Engström om en på sin tid bekant stockholmare:

— Nykterister, tro mig, gosse, äro precis inte någonting att hålla i hand, när man skall till att dö.

— jag skall hjälpa er att komma i brallorna. — Känslan för konvensansen återvände som en flodvåg och översvämmade medborgaren. Han strök sitt gråbruna skägg.

— Det är mycket ovanligt, — började han.

— Här är er skjorta, — sade inbrotts-tjuven, — buss i! Jag kände en person som sade att Simsons salva botade honom på fjorton dagar, så att han kunde använda båda händerna, då han spelade fyrhändigt.

När de gingo ut genom porten vände sig medborgaren om och ville gå tillbaka.

— Jag har glömt mina pengar, — förklarade han, — jag lade dem på bordet i går kväll.

Inbrotts-tjuven tog honom i högra rock-ärmen.

— Kom nu bara, — sade han buttert. — Var snäll och låt det vara. Jag har pengar på mig. Har ni försökt hasselnötsbalsam och pepparrotolja?

Sedan dess ha även de övriga politiska partierna kastat kärleksfulla ögon på nykteristerna, ja, hr Staaff tillsatte ju en nykterhetskommitté med idel nykterister uti — något som hans nu verkande meningsfränder nog inte äro honom vidare tacksamma för. Särskilt sedan de fått uppleva bataljen Bratt—Ekman, som kostade den förstnämde hans plats i andra kammaren.

Undra på att kammen vuxit på de så omkurtiserade helnykteristiska politikerna, att de nu kräva, att man uteslutande och med bortseende från alla andra synpunkter, bör acceptera deras drömda lyckorike om en stat där förbud och straff och fängelse skola stadgas för alla, som inte iakttaga fullkomlig avhållsamhet för brända och destillerade drycker.

Det hjälper inte att man hänvisar till förbudslandet Finland, där man kriminaliserat bruket av alkohol, men där man likväl ogenerat kokar massor av vit och brun och grön »sammet» till ett pris per meter, som visar att befolkningen ger katten i alla förbud.

Och lika litet hjälper det att hänvisa till förbudslandet Norge, där den »torra» regeringen av handelspolitiska skäl tvungits att under tiden före den 31 mars 1922 införa minst 150,000 liter spanskt brännvin och vin med över 14 grader alkoholstyrka att användas för »medicinskt bruk». Annars stoppar Spanien sin import av norsk klippfisk.

För min egen syndfulla del tycker jag att Kristiania blivit en riktig trevlig stad, sedan man införde förbudet. Människorna

ha blivit gladare. De sjunga och dansa på sina restauranger och medicinera rätt flitigt på samma ställen. Inga motböcker behöva de och intet trassel möta de.

Jag träffade, när jag för någon tid sedan var i Kristiania, på Carl Johan en gammal vän, som frågade mig, om jag fått mina recept.

— Jag är inte sjuk och behöver ingen läkarevård, svarade jag.

— Men recept behöver varje resande ändå, om han skall kunna något så när obehindrat reda sig här i stan. Har du lust att följa med upp till min husläkare, så skall jag reda upp det där åt dig. Men du kan gärna göra dig besväret att hosta en smula, när du kommer i hans mottagningsrum...

Vi satte oss i en bil och på mindre än femton minuter voro vi förflyttade till den snälle medicinmannens väntrum. Där sutto en hel del människor, som läto som automobiler, vilka fått en koloni med katter instoppade i mekanismen. Jag har sällan hört en samling mera skärande ljud. För min egen del instämde jag i kören och lät som en mistlur, som gripits av livsleda.

Den ene efter den andre av de väntande kallades in. Det dröjde några minuter och så kom patienten åter ut, glad och lycklig, med något ljusst i blicken och smått dansade, som om han skulle tillhöra den berömda ambassaden från Granada i »Frihetsbröderna».

Slutligen blev det min tur. Jag stod ansikte med ansikte mot en gammal herre med ett välvilligt leende spelande på sina läppar.

— Ni har ont i bröstet, kan jag förstå, yttrade han. Vad anser ni vara bäst för eder, brunt eller vitt?

— Jag tror, att min högra lunga kräver en liter brunt och att den vänstra inte skulle fara illa av en liter gult, läste jag upp i enlighet med min väns instruktion.

— Gott det skall ni få, yttrade den välvillige mannen. Här har ni ett recept på en liter Martell tre stjärnor och en »King Georges Liquor-Whisky». Var så god, fem kr. per recept.

Med handen på låsvredet kom jag att tänka på en sak.

— Jag undrar, frågade jag blygt, om det inte skulle vara bra för mina njurar med en kvarts liter gul Chartreuse?

— Det tror jag däremot inte, genmälde den snälle gamle mannen, åtminstone inte förrän om två dagar, då ni kan komma tillbaka hit.

Min vän och jag begävo oss från den hyggelige läkaren till en av Kristiania största restauranter och åto vår middag. Vid kaffet frågade oss kyparen efter våra recept. Jag halade fram mina och i affärsmissig ton befallde kyparen picolon att springa över på apoteket och hämta vår medicin.

I ett litet glas god Martell tömde min vän och jag en skål för förbudet och något senare vid en pure »King George» beslöt vi avsända ett tacksägelsetelegram till handelsministeriet i Madrid.

Så också förbud och tullpolitik kunna vara trevliga saker.

En klädsam peignoir.

HÄR OVAN SES EN NÄTT PEIGNOIR I vit opal med virkad picot i kanten, ett lättstytt, elegant plagg i likhet med de i några föregående nummer avbildade dessouserna. Mönster till peignören har ställts till Iduns disposition av fru B. Lidbäck, och kan erhållas mot insändande av 60 öre till Iduns Mönsteravdelning, Iduns Redaktion, Den som önskar prov på den virkade udden kan erhålla detta mot insändande av 60 öre till Fru B. Lidbäck, Iduns Redaktion, Stockholm.

Vid **Dålig Matlust, Blodbrist** och därav följande trötthet och nervositet använd järnmedicinen Idozan. Idozan är framställd efter läkarevetenskapens nyaste fordringar och med **5-dubbel järnhalt**, jämfört med andra dyl. prep. Ger genom sin höga järnhalt och utmärkta sammansättning överraskande resultat, samt **blir billigast att använda**. Utmärkt välsmakande. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

IDUNNS FÖLJETONG

LUCIA. AV MATILDE SERAO.

ÖVERSATT FRÅN ITALIENSKAN AV ERNST LUNDQUIST.

(Forts.)

DÅ HON ETT ÖGONBLICK LYCKADES bli ensam med Andrea, reste hon sig, skälvande, full av liv, och slungade ett: »Jag älskar dig!» i ansiktet på honom. Sedan dignade hon ner maktlös, och han satt där som förstenad.

Dessutom bytte de nu brev på hundra sätt, varje gång med risk att bli upptäckta, men det lyckades de alltid skickligt undgå. De lade dem i nystan, i näsdukar, i spelkortsfodralet, under pendylen i salongen, under blomvaser, innanför hattfoder, med ett ord, överallt, där man kan gömma en papperslapp. Lucia antydde stället med ögonen, Andrea passade på ett tillfälle, reste sig med obesvärad min, gick ett slag i rummet, och då han kom till stället, tog han brevet med en behändighet, som han efterhand hade förvärvat sig genom övning, och lade sedan dit sitt svar i stället. Under skämt och munterhet dolde han en ständig oro. Utan att se på Lucia bevakade han alla hennes rörelser. Han, som var öppenheten själv, sjönk djupt ner i hyckleri och förställning. Han, det klumpiga lejonet, hade fått något kattaktigt över hela sitt väsen, han hade blivit listig, slug, med sneglande ögonkast och slingrande rörelser. Om natten gjorde han upp planer för morgondagen, huru han skulle kunna ge Lucia ett brev eller trycka hennes hand; om natten tänkte han ut, huru han skulle ljuga följande dag från morgon till kväll, för att bedraga Alberto och Caterina. Hans karaktär fördärvades, medan han sålunda dagtingade med sanningen och kvävde samvetets röst, som yrkade på ärlighet och öppenhet i det onda och hatade all lömskhet och trolöshet; han begagnade sig numera av tysta förbehåll och jesuitiska ursäkter.

Men detta andliga fördärv, som undergrävde och anfrätte alla hans goda egenskaper, detta hyckleri och dessa sentimentala lågheter fäste honom ännu starkare vid Lucia. Ju mera han hängav sig åt henne, ju mera han kände hennes inflytande genomtränga sig, desto större blev hans glädje över att sålunda få hängiva sig och underkuvas. Offret av hans heder hade blivit ett band, som knöt honom ännu fastare vid henne, för vars skull offret gjorts.

Huru redo han än var till allt och huru mycket han än väntade sig av Lucias uppfinningsrikhet, förstod hon dock alltid att överraska honom. En morgon, då de möttes i dörren till salongen, lät hon portiern falla ner, slog armarna om honom och tog sedan till flykten; det var som en drömsyn för honom, och han måste göra våld på sig för att icke springa efter henne. En kväll ute på terrassen, medan Alberto halvsov och Caterina spelade sitt eviga rêverie av Schubert, ropade hon på honom under förvändning att visa honom en stjärna, och då

de stodo där i ett hörn, kastade hon sig i hans armar. Men plötsligt sade hon:

»Gå din väg.»

I ett sådant ögonblick viskade han till henne med förvridet ansikte:

»Du skall få se, att jag kväver dig en dag.»

Han kände verkligen ett begär att strypa denna kvinna, som alltid var tillsammans med honom, som gjorde honom vansinnig med sina excentriska infall och alltid undflydde honom. Även hennes brev voro så osammanhängande, så hastigt övergående från glädje till förtvivlan, att han ej visste, vad han skulle tänka. En dag skrev hon sentimentala utjutelser om den rena kärleken och sade, att hon ville bli älskad som en syster, som en ideal, opersonlig varelse; det var den högsta, sublimaste kärleken. Rörd, vaggad av dessa abstraktioner, skrev Andrea tillbaka, att han älskade henne så som hon ville bli älskad, som en ängel från paradiset. Dagen därpå var hennes brev fullt av religiöst svärmeri, hon talade om Gud, om madonnan, om en syn, som hon haft om natten, bad honom tro och bedja — å, vilken sällhet, om de bägge kunde bli frälsta! Vilken salighet att mötas i paradiset! — och Andrea, som var fullständigt indifferent i fråga om religion, svarade, att för hennes skull trodde och bad han. Han ljög, för att icke motsäga henne. Han hade ingen annan vilja än hennes.

Men i ett annat brev begagnade Lucia de lidelsefullaste uttryck, fyllde ett helt ark med kyssar, glödande ord, kyssar om igen, kyssar, kyssar, kyssar. Det slutade sålunda: »Känner du inte mina läppar domna mot dina?» Och Andrea kände dem; de små skrivna orden tycktes honom vara kyssar, han tryckte brevet till sin mun och blev ömsom kall och varm; han svarade med ett brev, sjudande av brutal passion. Men då blev Lucia förskräckt och skrev tillbaka, att deras kärlek var en nedrighet, att deras svek skulle bli strängt straffat, att hon redan kände sig eländig, olycklig, sjuk. Andrea, som plågades av alla dessa omkastningar och ej kunde följa dem, svarade, att hon ej skulle pina honom längre, utan vara barmhärtig mot honom. Men då svarade hon blott: »Du älskar mig icke!»

Han led, trots deras djärvhet, trots breven, de förstulna kyssarna och de tysta omfamningarna bakom dörrförhängen. Lucia blev med varje dag allt mera besynnerlig. Somliga morgnar var hon dödsblek, med kolsvarta, djupa ögon, torra läppar och matt röst. Hon hälsade icke, vände sig icke till någon, gick framåtböjd, liksom åldrad. Hon svarade ovänligt, då man talade till henne. Isynnerhet Andrea. Han teg och tänkte på, vad han kunde ha gjort henne. Om han kunde komma åt att få tala med henne, frågade han:

»Vad går åt dig?»

»Ingenting.»

»Vad har jag gjort dig?»

»Ingenting.»

»Älskar du mig?»

»Nej.»

»Då går jag?»

»Ja, gå.»

Andrea hade lust att slå henne, så trolös föreföll hon honom i dessa ögonblick. Han gick sin väg, ner till Caserta, på vars postkontor han skrev ett ursinnigt brev till henne. Han återvände hem, men då var det ännu värre med henne, hon bevärdigade dem ej med ett svar och inspekte sig i hårdnackad tystnad. Hennes dåliga lynne inverkade på dem alla; ingen sade ett ord. Endast Alberto frågade ibland:

»Kära Lucia, önskar du någonting?»

»Ja.»

»Vad då?»

»Att få dö.»

Tidningen darrade i Andreas hand; han låtsade läsa, men han hörde allt.

»Ska vi fara till parken i morgon, Lucia?» frågade Caterina i mild ton, för att föra henne på andra tankar.

»Nej, jag hatar parken och landet och naturen.»

»I går sade du, att du älskade dem?»

»Jag hatar i dag det jag älskade i går», svarade hon i betydelsefull ton.

En dag, då hon stod och tog avsked av Andrea, som skulle ut, föll hon till golvet, i ett av dessa nervösa krampanfall, som hon lidit av redan då hon var barn; hela hennes kropp drog sig tillsammans, armarna fäktade i luften, och huvudet slog mot golvet. Caterina och Alberto kunde ej vara till mycken hjälp, men Andrea grep henne hårt om handlederna, vilka kändes fasta som järn mellan hans fingrar. Hennes tänder skallrade som i frossa, hon vände ut vitögat och mumlade obegripliga ord. Den förfärade Andrea väntade i varje ögonblick, att hon skulle säga något, som förrådde deras hemlighet. Slutligen tycktes anfallat vara förbi. Hon blev lugnare, öppnade ögonen och såg sig omkring. Men då hon fick se de andra stå runt omkring henne, utstötte hon ett gällt skrik och konvulsionerna började på nytt. De stänkte vatten i hennes ansiktet och läto henne lukta på vinaigre, men förgäves. Alberto ropade hennes namn, Caterina likaså, men hon hörde det ej. Då Andrea talade till henne, förvredos hennes drag, och hon blev alldeles vild, slet upp sin halsduk och rev sönder klänningslivet. Anfallet räckte i tre timmar, sedan blev hon småningom lugnare. Då hon kom till besinning, brast hon i häftig gråt och slet i sitt hår, som om någon av hennes närmaste hade dött. De tröstade henne, men hon sade: nej, nej, nej, och var alldeles för-

(Forts. sid. 169.)

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

Material till Handarbeten:
LINNE, BATIST, SPETSAR, MOTIV, GARN, MODELLER.

Uppritningar utföras omsorgsfullt.

SIGNAREN. Av FREDRIK NYCANDER.

Giv mig mässaretämma och siarehåg
till att sjunga en signande visa!
Låt mig vara i mänskornas världshav
en våg,
som ej tröttnar att himmelen pris!
Jag vill höja den lidande Frälsarens
lov,
alla hemlösa tankar i världen
bjuda in till den törnkrönte konungens
hov,
att hugsvalas på villande färden.

Jag vill sjunga den härliga oskuldens
pris,
jag vill barnet i hjärtat bevara,
jag vill göra var dåraktig hädare vis
genom ordet, det rena och klara.
Vid min hänförda sång, vid mitt klin-
gande spel
alla kroppsliga smärtor må flykta,
varje maskstungen själ må bli botad
och hel,
varje tårström sin fåra må lykta.

Den hårda vintern spelar konstnär. Här en egendomlig isformation, "Brudslöjan", den gjort i Göteborg, vid Masthuggsbergen. Foto John W. Johansson.

Jag vill dämna all sorg vid den avlid-
nes bår,
jag vill tysta de klagande munnar.
Bortom graven jag skådar en evig-
hetsvår,
se, jag jorddödens glädje förkunnar!
Jag vill ödmjuk och from som Guds
lekande bard
göra syndares ishjärtan varma,
jag vill slösa min tröst och min and-
liga vard
åt de hungrande, törstande arma.

Giv mig mässarestämma och siarehåg,
att all världen må höra min visa!
Jag vill signa med sång mina med-
mänskors tåg,
giva längtarne gudslöftets lisa.
Jag vill vandra framåt mot den him-
melska stad,
jag ser hägra i blånande fjärran,
jag vill sjunga mig fram som en yng-
ling så glad
och till sist böja knä inför Herran!

DET VAR EN GANG — ETT GENMÅLE OM MODERN KVINNLIGHET

DET FINNS I ETT VERK NÅGON-
städes en gammal revisor, den raraste gam-
la revisor i världen. När han, med hatten
i hand, gått genom rummet med den allra
sirligaste bugning framför varje pulpet där
det finns en dam, är det nästan som om
tiden stannade av för ett ögonblick, man
nästan vill höra frasandet kring en siden-
krinolin, blicken söker ofrivilligt »la petite
femme» à la Fru Musica av Einar Ner-
man — men o ve och ack, vid fönstret
sitter min kamrat i skjortblus och helvec-
kad kjol, muntert trakterande en Royal
Standard numro tio och litet längre bort
raslar en Borroughs räknemaskin under
flinka kvinnohänder.

Förtrollningen varar endast ett ögonblick.
Varför skulle jag önska detta ögonblick
förlängt till en evighet — som somliga
för sed hava — de där alltjämt gnälla om
den försvinnande kvinnligheten? Den ena
av mina kamrater lägger huven på sin räk-
nemaskin klockan fem för att gå hem och
brodera på sin crêpe de chine-klänning till
julkalasen, den andra avslutar sin konto-
kurant vid samma tid för att gå hem och
baka småkakor, den tredje skall gå på
en engelsk föreläsning om drottning Elisa-
beth.

Jag tror inte att de varit dåliga kopior
av mannen i sitt arbete, och på de områden
där deras kvinnlighet toges i anspråk, tror
jag icke heller att man märker några »sorg-
liga resultat». Den moderna »maskulina»
kvinnan, som icke alls är så maskulin, är

endast vaknare, intelligentare och arbet-
sammare än forna tiders kvinnor. Kvin-
nan har icke fått andra intressen
— endast flere, vilket gör att hon nu-
mera icke är fullt så tråkig som i forna
dagar, — då hon var gammal redan vid
de fyrtio.

Ingen kan vara alla till lags, heter det
ju — huru mycket mindre skulle en halv
mänsklighet kunna vara det. Därför får
man väl också med ett förlåtande leende
lyssna till de klagovisor, som uppställas
kring de kvinnor, som på grund av skif-
tande temperament eller av praktiska skäl
kläda sig en smula maskulint — väl ihåg-
kommande att det icke är allenast pane-
gyriker som uppställas kring de kvinn-
liga kvinnorna, de som iklädda sitt ljuvaste
leende, axla sina sammetsband, utan den
ringaste risk att dölja något av sin kvinn-
lighet.

Men tänk om ödet vill vara ironiskt!
Det skulle ju kunna låta tänka sig, att
damen i skjortblus och skraddarsydd dräkt
(alla andra maskulina små tricks att för-
tiga) som man på dagen ser i verket, på
posten, på tidningen, byter hamn — lik-
som svanen i sagan, och på kvällen är
lika så söt och kvinnlig, som någonsin
mormors mor kunde vara det i balsalen
eller på teatern! Och så söt, som våra
dagars unga flicka kan vara i skymnin-
gen framför brasan, så söt tillät icke kon-
venansen mormors mor att vara. Krinolin
fick hon ha, en liten musch kunde hon

också få ha och solfjäder med och mycket
annat kvinnligt dingel-dangel — men ett
litet varmt kvinnohjärta, som längtade ef-
ter att få ge uttryck för vad det kände,
nej, se det var stopp det. Sânt fick man
inte visa. (Det var på den tiden, då kvin-
nan var »naturlig.») O, forna tiders kvin-
nor!

Men låtom oss återgå till sena tiders
barn.

Jag vet en ung dam, vars kavaljer sade
henne första kvällen hon var introducerad
i sällskapet, det var under en sportutflykt:
»Vad ni är livlig, precis som en okynnig
pojke». Efter någon tid var samma säll-
skap i hennes hem, samma kavaljer, en
ung artist, som alltid sade vad han tänkte,
såg på henne under det hon gjorde det
bekvämt för sina gäster på de tusen vis,
som endast en liten kvinna kan göra det,
till sist fattade han hennes hand och ut-
brast med oförställd förvåning: »Vad ni
är huslig, då ni är hemma!» Varpå den
av kamraterna, som känt henne längst,
svarade: »Ja, du kan väl inte begära att
hon skall vara huslig, då hon är ute heller».

Som sagt, vi skola icke tala om att
»det var en gång», med några fantastiska
önskningar om att återfå den gamla, goda
tiden. Låtom oss hellre se fram mot nya
mål, värdiga den nya kvinnan, hon, som
kan vara icke blott Martha, icke blott
Maria, utan både Martha och Maria
— och lite till.

ELSA WIDEBLÖM.

Tuppens Zephyr

och ni köper ingen annan.

KJOL

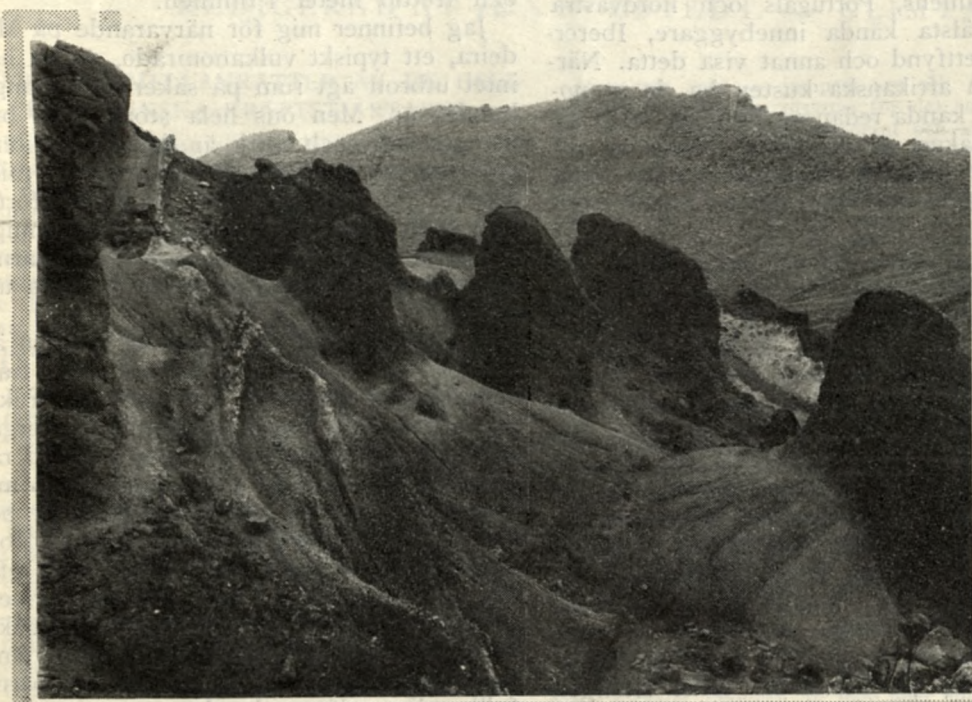
BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

DÄR DET SJUNKNA ATLANTIS LÅG

BREV FRÅN MADEIRA AV C. A. C. LEWENHAUPT.

Madeira inåt landet.

Under palmernas skugga i Funchal.

Ingången till Funchals stadspark.

Kustparti på Madeira.

VÄSTER OM AFRIKAS NORDLIGA DEL LIGGA tre ögrupper, Madeira med Porto Santo 30 km. längre bort samt de tre små holmarna Chao, Dezerta grande och Bugio nära sin ostkust, vidare Azorerna nordväst därom på samma höjd som Gibraltar, bestående av öarna Santa Maria, Sao, Miguel, Terceira, Graciosa, Sao Jorge, Pico, Fayal, Flores och Corvo, omkring åttio svenska mil från Madeira, och slutligen Canarieöarna, omkring fyrtio mil söder om denna, med La Palma, Teneriffa, Gomera, Hierro, Gran Canaria, Fuerteventura, Lanzarote, Graciosa och Alegranza. Således tillsammans tjugutre större eller mindre öar, samtliga se ut som bergtoppar från någon sjunken kontinent, vars storlek kunnat vara ungefär två eller tre gånger den pyreneiska halvöns.

Har då en dylik kontinent eller stor ö verkligen funnits till mellan Afrika och Amerika, ehuru den nu är till allra största delen försvunnen, överspölad av havet? För egen del är jag övertygad därom, och detta av flera skäl. Den gamle Solon, athenarnas vise lagstiftare, hade under sina studieresor av Saisprästerne i Egypten, vars kultur väl är en av jordens äldsta, hört legenden om Atlantis och anför huru dettas folk kom för att erövrå alla länder kring Medel-

Reias Palace Hotel i Funchal.

havet, tills de omsider tack vare en armé samlad ända bort från Persien blevo av den grekiska nationalhjälten och halvguden Herakles tillbakakastade bortom Gibraltars sund, där i övrigt under hela forntiden bergen vid Gibraltar och Centa kallades Herkules stoder. Bland spanjorerna går än i dag den sägen, att Herakles ligger begravd i Toledo, sannolikt ett minne från detta fält-tåg. Solon fortsätter med att berätta att snart därefter uppstod en väldig jordbävning, då hela Atlantis sjönk ned i havet med människor, vagnar och hästar. Plato har sedan i sin »Timæus» åter behandlat samma legend, sannolikt med Solons och möjligen egyptiska skrifter såsom källor.

Under min vistelse i Mexico fann jag att Aztekerna ansågo sig i urminnes tider hava kommit över havet från ett land i öster, på stora havssköldpaddor (skepp), samt att de därifrån väntade en slags Messias, en förhoppning som i övrigt i högsta grad bidrog till den underbara lätthet med vilken Cortez lyckades erövrå landet. Än i dag finnas vid Mitla, Palenque etc. ruiner och pyramider vilka påminna om forntidens egyptiska byggnadskonst, ett förhållande som knappt kan förklaras på annat sätt än att någon slags förbindelse funnits mellan de olika folken. Att denna skulle kunnat försiggå tvärs över den nuvarande Atlanten förefaller osannolikt med dåtidens fartyg och utvecklade navigering, såvida ej något större land existerat mellan de båda världsdelen.

Även ur geologisk synpunkt förefaller Atlantis försvinnande ej osannolikt. Det finnes två stora parallella linjer av vulkaner, den ena i västra Mexico och längs Sydamerikas västkust, Anderna, den andra längs Azorerna, Madeira, Canarieöarna, St Helena och Ascension. Om nu, såsom bevisat är, under tidernas lopp Anderna och Mexico höjt sig, delvis 20,000 fot, så är det ju mer än troligt att den andra parallella linjen måst sjunka ned, kanske lika mycket, vare sig detta skett genom jordskorpans sammandragning, långsamt under millioner år, eller hastigt, stötvis, med stora mellanrum tack vare vulkaniska krafter, eller allra sannolikast till följd av båda dessa orsaker. Det kan således låta tänka sig, först att det nordliga Afrika haft mycket större utsträckning än nu, under det att dess södra del — vilket man vet, — ännu låg nere i havet, att småningom genom det av Andernas stigning undanträngda vattnet översvämmat de lägre delarna därav, samt frigjorde en liten kontinent, måhända en större arkipelag därifrån, till dess att omsider även denna, slutligen sannolikt katastrofalt, blev havets rov med undantag av sina högsta vulkaners spetsar, eller de tjugutre öar som ovan nämnts.

Att Atlantis existerat är sålunda mer än möjligt. Mig själv förefaller det troligt att så varit fallet, ehuru det ju långt före historisk tid blivit översvämmat. Och om det existerat, varför skulle det ej hava varit bebott? Ju längre forskningen skrider framåt, ju längre tillbaka sätter den människans tillvaro på jorden, f. n. åtminstone in i tertiärperioden. Sannolikt erbjöd landet alla betingelser för att vårt släkte skulle kunna trivas väl, att ett stort och mäktigt folk kunnat haft sin tillvaro där numera havets vågor rulla fram.

Azorerna och Madeira voro visserligen obebodda när de på 1400-talet upptäcktes. Flerstädes tämligen långt uppe på land finnas tydliga spår att de åtminstone delvis legat under vatten, mest antagligt är väl att de höjt och sänkt sig åtskilliga gånger,

då kanske innebyggarna förgåtts, eller måhända ha dessa i så avstängt läge gått under genom oavbruten inavel bland några få kvarlevande familjer.

Däremot ha Canarieöarna haft, och ha delvis ännu, en stam av samma ursprung som Spaniens, Portugals och nordvästra Afrikas äldsta kända innebyggare, Ibererna. Skelettfynd och annat visa detta. Närmare den afrikanska kusten ha de sannolikt varit kända redan av Fenicier och Carthager, säkert av Romarne, samt ha allt emellanåt erhållit bloduppsvärkning från dessa, senare även från araber och spanjorer.

Samtliga öar bestå till huvudsaklig del av lava, förmodligen voro de ursprungligen eldsprutande berg på en större kontinent, ty ehuru det visserligen förekommit att en enstaka vulkan höjt sig direkt ur havet, är det föga troligt att ett större antal skulle lyckas göra det, varemot de, en gång färdiga, kunnat lyckas bibehålla sig. Vulkaniska utbrott ha i övrigt förekommit åtskilliga gånger även under de senare århundradena, Columbus omnämner ett dylikt 1492 på Teneriffa, 1585 skedde ett annat på La Palma, 1646 likaså, särdeles våldsamt, 1677 ånyo på samma ö, 1733 på Lanzarote, 1796 och 1798 på Teneriffa, 1824 på Lanzerote samt slutligen 1909 ånyo på Teneriffa, föregånget av diverse jordskalv, varefter en ny krater öppnade sig 5,000 fot över havsytan. Ur denna kastades stenblock upp till 700 m. höjd, varefter under nio dagar lavan välde fram

till en beräknad volym av femton millioner kubikmeter. När eruptionen slutligen avstannade hade den glödande floden nått en längd av nära fem kilometer med en största bredd av åttahundra meter, samt välld fram med en medelhastighet av några och trettio meter i timmen.

Jag befinner mig för närvarande på Madeira, ett typiskt vulkanområde, ehuru här intet utbrott ägt rum på säkerligen många hundra år. Men öns hela stomme är bildad av lava, och dock är den ej så liten, omkring sju svenska mil lång mot tre mils bredd. Förmodligen var Madeiras form från början konisk, under det att småningom de av regnen framkallade strömmarna rätt mycket ändrat dess natur och hela utseende.

Den största och mest typiska ravinerna är kanske »Gran Curral», ej allt för långt från huvudstaden Funchal, i början en fruktbar dal närmast havet, småningom övergående till en kilometerdjup, bredbottnad ravin, för att omsider efter halvannan mil sluta såsom en vild, slingrande dalgång, behärskad av bergformationer av sällsynt storlagen skönhet. Hela ön är så att säga refflad av dylika större eller mindre raviner, strålförmigt utgående från dess medelpunkt, ett spetsbergigt högländ med en stor, tämligen slät plåtå. Ej sällan äro topparna fullkomligt sylformade, det ser ut som om de kunde falla ned vid första storm. Den av de nedstörtande vattenmassorna söndermulade lavan har på ravinernas sidor eller de stundom förekommande slätterna lagrat den allra fruktbaraste jord, varför under dessa varma breddgrader samt den tillräckliga nederbörden det uppstått en vegetation som längst ned närmar sig den tropiska, för att småningom, allt högre upp, längs bergens branta sluttningar, övergå till Spaniens, Tysklands, Sveriges olika florer, till den arktiska, samt slutligen endast frambringa mossor eller lavar bland de nakna, bruna, skarpa, vilda högfjällen. Nere kring Funchal och småstäderna längs ravinernas avslutningar vid kusten växa palmer av olika slag, bl. a. dadelpalmen, här trivas sockerrör på vidsträckt fält, bananer i hela skogar, vinet slingrar sina rankor på stora områden kring uppsatta ställningar, ofta blandat med klängmelon, nonaträdet lämnar utsökta frukter, guavan och granatäpplet likaså, utom en del andra träd, fullkomligt okända i Europa. Bambun trives nästan lika bra som i södra Kina, samtliga europeiska fruktträd finnas här, dessutom acacior, plataner, ormbunskpalmer m. m., några och åttio skilda species av olika träd.

Dessutom blommor i oändlighet, av mer än sjuhundra arter, av alla färger, storlekar och vällukter. Särskilt Funchals omgivning med alla dess villor, »quintas», inbäddade bland palmer, lövträd, slingerväxter och blomsterprakt, utgöra kanske några av jordens allra vackraste trakter. Detta allt, jämte ett jämnt, lagom varmt klimat — i övrigt kan man välja temperaturen efter behag genom att förflytta sig en eller annan timme uppåt bergen eller nedåt kusten — gör att Madeira särskilt erhållit smeknamnen »Atlantens pärla» eller »den skönaste juvelen i Portugals krona».

Detta ehuru det under länge, länge sedan svunna dagar, sänkta i årtusendens natt, endast var ett hemskt, fruktat, eldsprutande berg, spridande skräck och ödeläggelse över det av havet uppslukade Atlantis bördiga, folkrika, högt civiliserade, mäktiga, vidsträckta kontinent.

ETT TRÄD.

*Med en krona, vilkens ena
hälft förkvävt av ödets makter,
strävar boken att sig gren
emot fria himmelstrakter.*

*Stammen, i den kamp som stridits,
ifrån kronan ned till marken,
blottar, lik en arm som vridits,
muskelspelet under barken.*

*Dig till skänks vart intet givet,
tappra träd, jag städs skall minnas.
Till ett envig vart dig livet,
till en kamp, som måste vinnas.*

*Skön är dalens blida blomma,
trädet, vilket solfyllt grönskar
i en rymd, vars stormmolnstomma
himmel intet stormmoln önskar.*

*Men det brus, vari sig rörde
djupets egen himmelsträngtan,
blott hos dig, o träd, jag hörde,
du som märkts av brist och längtan.*

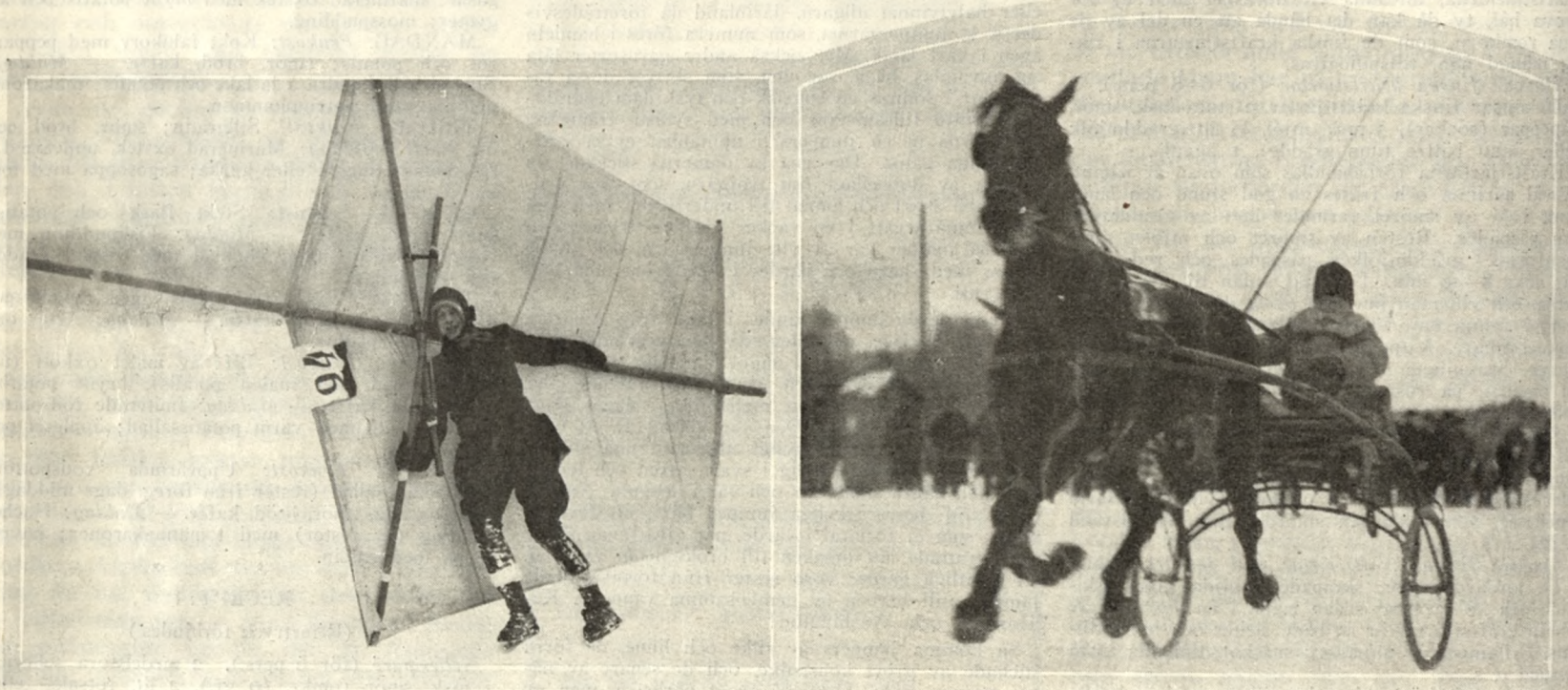
*Ur din natt, där stjärnor hängde
som en seger, dyrköpt vunen,
till mitt hjärta hemligt trängde
sori ur själva Urdarbrunnen.*

ALBERT HENNING.

Fr. v.: Den eleganta Wiendamen, Ilse Adametz, segrarinna i lördagens konståkning (foto Modin). Kungliga läktaren med de kungliga (foto Modin). Lars Grafström, segraren i herrarnas konståkning.

Fr. v.: H. Sievert, Djursholm, som blev förste pristagare i skridskosegling. (Foto Norberg.) Från söndagens travtävlingar: Kapella i full fart på banan, mot segern i Best Friends lopp.

Fr. v.: Från tävlingen på curlingbanan i Stocksund. (Foto Modin.) Det norska skidlaget. (Foto Norberg.)

Eurydike beredd att överge Orfeus för Pluto (frkn Göta Ljungberg).

Jupiter nyss uppstigen från den olympiska molnbädden (hr Stiebel).

Orfeus (hr Rödin).

Cupido (frkn Pålson).

Mars (hr Molin).

Pluto i modern festdräkt i underjordens nattrestaurang (hr Stockman)

MED UPPTAGANDET AV DEN GNISTRANDE Offenbachian "Orfeus i underjorden" har operettens lättfotade gudinna hållit sitt intåg på vår ärevördiga operascen. Kanske till någras förtretelse, antagligen till många häpnad och alldeles säkert till de flestas nöje. Ty denna musikaliskt snällrika och textligt kvicka operett har kommit instörtande i vår vinterkalla och influensaduvna

huvudstad med en sydfrändsk festivitas och uppsluppenhet, som fångat oss med eller mot vår vilja.

Offenbach och hans librettodiktare Cremieux anade förmodligen ej vilken allmängiltig världsbild de åstadkommo med sin skapelse. Då var den en spegelbild av Paris under det andra kejsardömets sista skede; dess vanvettiga yra förenad med en njutningslystnad som måste sluta i det katastrofala, ekade upp till olympen, som svarade med skratet i Offenbachs virvlande rytmer och Cremieux' respektlöst kvicka text.

Men om också tidens orm byter om skinn, som den lär roa sig med emellanåt, så behåller den lättsinnets arvsynd och med lättsinnet följer ruset och oförnuftet. Den Offenbachs operetten är en genialisk orgie, och vår tid, som även den satt känslans och tankens vanvett i högsätet, churu utan geniet som regulator, tycker sig upptäcka sitt eget ansikte i det sceniska gyckelspelet och höra slagen av sin egen puls i den gnistrande musikens rytmer.

Men att intrycket nu blev så övermåttan starkt, berodde jämväl på att operans artister utan undantag glänste i sina uppgifter såväl beträffande sången som spelet — ja, inte minst spelet med den förträffliga taldialogen. Ej någonsin förr ha våra lyriska artister talat så väl på operascenen. Och att allt detta i sin ordning nått en sådan fulländning är regins förtjänst. *Max Reinhardt* har här tagit en lysande revanche för de häcklade missgreppen i "Drömspelet".

Men nu var det alltså spelet till att börja med. Herr *Stiebels* Jupiter utmärkte sig för den festligaste humor — hans vaknande och uppstigande i den olympiska molnpaulunen var oemotståndligt skrattretande, hans replikskifte med Juno ej mindre. "Aj, den förbaskade reumatisten! Men den har jag fått för att jag legat så vätt i natt." —

Plutos fest för de olympiska gästerna. Scen ur tredje akten av "Orfeus i underjorden".

"Har du legat vätt?" — "Ja, dom har bäddat på ett fuktigt moln — det vanliga slarvet." Som den lättfotade Eurydike utmärkte sig fröken *Ljungberg* för grace och esprit och den voluminösa stämman klingade härligt. Herr *Stockmans* Pluto ståtade också med granna röstmedel och ett intelligent livaktigt spel. Herr *Rödins* Orfeus sjöng och dansade med *schwung*, *Cupido*, *Diana*, *Venus*, fröken *Pålson*, fru *Järnefelt* och fru *Brandel*, utgjorde en tjugande trio, den vin- och kärleksdruckne *John Styx* återgavs roligt av hr *Lennartson*; hans *Arkadienkupletter*, sjungna med *Ringvallsimitation*, hade påräknad effekt. Hr *Andrésen* som *Morfeus* och hr *Olle Strandberg* i den bevingade *Mercurius'* uppgift böra ej heller förglömmas lika litet som fru *Wretholm-Ohlsén*, Allmänna meningens, av vars staturiskt välbildade gestalt och säkra tunga man kunde förstå att själva gudarna måste fattas av respekt. Och baletten, både den olympiska och den underjordiska, lade i dagen en koreografisk temperamentsstyrka, som visar hur högt den nått i utveckling.

Att *Reinhardt* som regissör är en överraskningarnas man är ingen överraskning för den, som känner hans vittfamnande förmåga. Man hade därför väntat sig mycket av hans *Orfeus-inscenering*, men förväntningarna överträffades gång efter annan. Grupperingen i den sovande olympen med dess i blått, blågulgt och vitt hållna toner var en smekande syn, som förbyttes i en graciöst komisk effekt, när de många gudinnevarselerna vid uppvaknandet skakade sina luftiga kjolar. Vidare gudaskarans uttåg ur olympen för att bege sig till underjorden och det därpå följande ytterst karaktäristiska nedrutschandet av den myllrande hopen utför en månstråle direkt ned i Plutos rike, där den mötes av flammande eldar. Slutakten, den nattliga festen i underjorden, tog dock priset som fantastisk scenbild. Aldrig har på svensk scen den orgiastiska livsglädjen återgivits med större färgprakt, mera vokal styrka, intensivare dramatiskt liv, ett vildare och dock av den artistiska smaken lagbundet tumult, och aldrig ha väl Offenbachs eldande, jublande rytmer stormat fram mera klangsköna inom en nordisk teaters murar! *Järnefelt* och *Hovkapellet* tycktes särskilt inspirerade.

Premiärpubliken blev också överväldigad och sva och *Hovkapellet* tycktes särskilt inspirerade.

Operan har med framförandet av operetten gjort en konstnärlig bragd, så mycket mera oväntad som den tillhör ett gebit, det burleskt komiska, för vilket dess artistkår hittills stått ganska främmande. Men varför ej låta den goda smaken, som hållit sin skyddande hand över det mesta av verket, få råda helt igenom? Varför delvis skämma den ursprungliga texten med aktuella inslag, som smaka av dålig revy? Syftet är ju lätt att fatta. Man har trott sig göra det roliga ännu roligare. Men däri ha vederbörande begått ett misstag. Operetten är i sig själv så laddad med esprit både textligt och musikaliskt, att dessa klutar på språkskruden verka som lumpor. Avlägsna dem!

Samma författarfirma, herrar *Rudolf Presber* och *L. W. Stein*, som levererat "*Kungens dansös*", har även förfärdigat "*Liselotte*", vilken nu framförts på Svenska teatern. Den käck, karaktärsfasta och muntra pfalziska prinsessan *Elisabeth Charlotta*, som genom giftermål med *Ludvig XIV:s* bror, hertigen av *Orléans*, blev införlivad med "solkonungens" galanta och intriganta hov, vore en godbit för en

talangfull dramaturg à la *Sardou*. Men de tyska herrarne sakna åtminstone i det här fallet, varje tillstyrmelse till spirituell försörkonst. Handlingen, som huvudsakligen rör sig om *Liselottes* motvilja mot att bortgifta sin son, hertig *Filip* av *Chartres* med *Ludvig XIV:s* s. k. naturliga dotter *milie de Blois*, men som slutligen ger efter, då hon i en sentimental scen kommit underfund med att flickan är en ängel, räcker inte till för fyra långa akter. Visserligen får man bevittna solkonungens morgontoilet, hans frukost på tu man hand med *Liselotte* — den senare i stubb och morgonrock! — man får bevittna markisinnan de *Maintenens* impertinens och hycklande religiositet o. s. v. men det hjälper inte.

Det hela är tunt och obetydligt.

Fru *Brunius* agerar med kraft och övertygelse som den präktiga och orädda *Liselotte*. Men i maskeringen är hon alltför den vackra fru *B.*, medan *Liselotte* var långt ifrån fager. Varför ej helt gå upp i rollen och anlägga en trovärdig mask? Hela Sverige känner vid det här laget skådespelerskans skönhet på scenen. Det vore roligt med en ful fru *Brunius* för en gångs skull, när rollen kräver det. Men det är så likt våra divor här hemma. Det egna jaget först och främst — konsten i andra rummet. Hr *Klintbergs* *Ludvig XIV* har goda poänger, hr *Brunius* fjantige hertig av *Orléans* likaså och fru *Gibson* ger en nog så träffande bild av den skenheliga och ränkfulla *milie Maintenon*.

En intagande företeelse är *milie de Blois*, återgiven av frkn *Renée Björling*. Stycket vimlar av biroller med likgiltiga repliker. De respektive skådespelarnes enda uppgift tycktes vara att åstadkomma en vacker dräktuppvissning.

Men männe publiken ej skulle tycka mera om en märgfull dramatik ur nutidens liv — de historiska fruntimren kunde ju vila tills vidare.

ARIEL.

"Liselotte" på Svenska teatern. Hertigen av Orléans (hr Brunius) och Liselotte (fru Brunius.)

Ludvig XIV (hr Klintberg) i "Liselotte". Foto Alberg & Preinitz.

Stekt rödspotta

blir sprödest och får den vackraste färgen då den stekes i

SVEA COCOSSMÖR

Är från är ökas efterfrågan

av "Rättut" vilket bäst bevisar att "Rättut" vunnit allmänhetens förtroende såsom det mest verksamma och på samma gång billigaste utrotningsmedel för råttor och möss.

Pris pr pkt Kr. 1.25.
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikalieaffärer samt speceriaffärer på landet.

Mellin's Food

är en världsberömd kraftnäringsring för barn och klena personer. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceriaffärer & drogaffärer.

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

är det bästa

Java-Kaffe

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

När påven fördes till det sista vilorummet.

(Forts. fr. sid. 156.)

honom, mumla en bön. Strömmen har gått, lugn, vördnadsfull — tyst.

I dag är kyrkan stängd för allmänheten. Endast genom bronsporten släpps kardinaler, prelater, Roms högsta aristokrati och corps diplomatique in. Utom dem några få — ytterst få — utvalda. Påvens önskan har varit, att hela begravningssceremonien skulle förrättas så stilla som möjligt.

Det väldiga templet strålar av ljus. I Cappella del Sacramento — omgiven av vaxljus — tyckes påven sova — — — Och en långsam sång, som sakta flyter genom basilikan, lyfter sig mot himlen — — — En underbar stämning av gången tid, av tro och traditioner, av mystisk överklighet och imponerande högtidlighet fyller sinnena och det mäktiga rummet. Tyst skrider taget av kardinaler, prelater, biskopar genom mittskeppet och gå in i *Capella del Sacramento*.

Katafalken lyftes på axlarna av *i sedivii* (de män, som bruka bära *la sedia gestatoria*) trupperna skyldra, och ännu en gång går processionen fram genom det oändliga mittskeppet. Efter en avdelning gendarmer följer *la guardia Palatina*, därpå Roms prästerskap från olika församlingar, korsbäraren, flankerad av präster, bärande vaxljus, Vatikanens kaniker, och slutligen kardinal Merry de Val. Där efter andra dignitärer och så schweizergardet i stor uniform med sabel och hillebard. Strax efter bären gå påvens släktingar och hela det påvliga hovet. Den storslagna kortégen avslutas av ett antal prelater, präster, apostoliska ämbetsmän. Det skriker sakta fram genom mittskeppet, medan sångarna uppstamma *Miserere*, och när *Capella del coro*. Alla, runt om, bedja knäböjande.

Så snart katafalken kommit in i kapellet, ljuder från sångläktaren: *Exultabunt Domine* följd av: *In Paradisum*. Till vänster om altaret äro placerade, den ene inuti den andra, de tre kistor, som skola bevara Benedictus XV:s jordiska kvarlevor. Den innersta är av nöt, fodrad med röd siden-damast, smyckad med ett enkelt kors. Den andra är av bly, med ett latinskt kors, ett dödskalshuvud i relief och en platta vid fötterna med inskription på latin; namn, födelse- och dödsår. Den yttersta kistan är av aloeträ med samma inskription i brons.

Nu lyftes den avlidne från sin bädd på katafalken och nedlättes i den innersta kistan. Den påvliga maggiordomen breder en vit, guldbroderad silkeslöja över hans ansikte och händer, och med hjälp av ceremonimästaren lägger han en röd, guldbroderad silkeslöja över hela påvens gestalt. Vid fötterna placeras en röd sammetsbör, innehållande tre mindre börsar, med sju exemplar av de medaljer i guld, silver och brons, som stämplat under Benedictus XV:s pontifikat. Slutligen förvaras i kistan ett mässingsrör, innehållande ett pergament med en dödsruna över påven, vilken förut upplästes av Vatikaniska kapitlets arkivarie.

Innan kistan stänges, närma sig de påvliga prelater, maggiordomen och åtskilliga av påvens närmare uppvaktning jämte hans släktingar och kysse hans fot. Därpå sättas locken på kistorna. Den innersta kistan tillslutes med två korslagda, violetta sidenband, vars hörn förseglas av kardinal Gasparini. I mitten förses de ytterligare med två sigill, — ett av kardinal Merry de Val; S. Pietros *arciprete*; ett annat av Vatikanens kapitel. Samma ceremoni upprepås på blykistan. Den sista kistan stänges med förgyllda skruvar. Under den befinner sig den låga, provisoriska vagn, som skall föra kistan till dess sista bestämelseort.

Plötsligt upplyses kyrkan av ytterligare många hundra ljus, som hölja arkaderna i bländande skimmer. Där ute dör dagsljuset. Regnet silar i strömmar över Petersplatsen, och under de troendes böner och sångarnes stigande hymner, föres påven för sista gången genom den heliga basilikan.

Taget följer kistan bort till *Paltare della Confessione*. Där är en hög ställning uppsatt. Kistan fastgöres med starka rep, plankorna på ställningen under den tagas bort, och den glider tyst ned och försvinner i Vatikanens kryptor.

Det är dödstill under S. Pietros väldiga tak. Alla följa, stumma och rörda, den korta akten. De påvliga *guardierna* stå orörliga. I bänkarna mumla kardinalerna böner för sin döda påve.

Nere i kryptan sjunker kistan ned på en annan låg vagn, klädd med röd siden-damast, som sakta rullar den fram till den plats, som är bestämd för den.

Benedictus den XV:s sista viloställe ligger helt nära Pius X:s, Pius VI:s och — drottning Kristinas gravar.

En halv timme senare är graven igenmurad. De högsta funktionärerna närvara därnere. Så ställes

Tänk på Blomsterfonden!

Förnämsta medel för hudens rationella skydd och vård. Torkar genast efter ingnidningen och har en lätt, behaglig parfym.

HENRIK GAHNS A. B., UPSALA.
H. M. Konungens Hofleverantör.

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Bästa medel mot magsyra.
För äldre, vuxna och barn.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A-B. NORNAN, Göteborg.

Lagligen skyddat.

LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL

har genom sin överlägsna kvalitet och enastående egenskaper att endast efter 1/2-tim. kokning lämna en bländande vit tvätt UTAN skrubbing och borstning visat sig överträffat och på några få år gjort sitt segertåg icke blott i

SVERIGE utan även i UTLANDET.
Massor av intyg från Auktoriteter och Husmodrar i In- & Utlandet.

Torde ej förväxlas med mindervärdigt preparat.

FINNES I ALLA AFFÄRER.
VARNAS FÖR EFTERAPNING!

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

För Vinter- Sporten

ekipera sig

**HERRAR
DAMER
BARN**

fördelaktigast

hos

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
DROTTNINGGATAN 74-78
STOCKHOLM

-Alltid lika fräshe och ungdomlig
-Ja, crème amoureuse ö Axas övriga
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.

Aven direkt från fabriken.

NISSENS
CHOKLAD · KONFEKT
LAKRITZ · KAREMELLER

Specialité:
NISSENS BRÖST-
KAREMELLER.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads-
och äktenskapskillnads mål.
Boutredningar och arvskiten.
TESTAMENTEN

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.

Riksn 7576, 24488. Allm. 18336

2-3 hårdkokta, hackade ägg, varefter iblandas omkr. 10 gr. skirat smör. Serveras till nykokt potatis. Imiterade rödspottor av färsk sill (för 6 pers.). 1½ kg. färsk sill, är rätten ämnad till en annan dags frukost ökas med 1 kg., 1½ msk. salt, 1½ msk. ättika. — Till fyllning, panering och stekning: 1½ msk. smör, saften av ½ citron, 1 msk. hackad färsk eller torkad persilja, 1 ägg, 2-3 msk. mjölk, 3-4 msk. stötbröd, 3-4 msk. grovt rågmjöl; flottyr eller kokossmör.

Sillen rensas väl och sköljes. Huvud, fenor, ryggen och så många småben som man kan komma åt, borttagas. Sillarne, vilka böra hanteras varsamt så de ej gå sönder, ingnidas med saltet och ättikan och få ligga 1-2 tim. — I smöret inarbetas persiljan och citronsaften. Sillarne avtorkas och hopläggas två tillsammans med en skiva persiljesmör emellan. "Flundrorna" penslas med den lätt saltade äggblandningen och vändas i det sammanblandade stötbrödet och rågmjölet, varefter de stekas bruna och knapriga i flottyr, eller kokosflott.

För den varma potatissalladen göres en sås bestående av 1 liten finhackad rödlök, ½ tsk. torr senap, ¼ tsk. vitpeppar, salt och socker efter behag, 3-4 msk. olja, 4-6 msk. ättika, och 4-6 msk. het buljong eller varmt vatten. 1-1½ lit. nykokt potatis skalas, skivas, och medan den ännu är varm, blandas den i salladsåsen. Salladen, som nu är litet mosig, upplägges i en stor skål och överströs rikligt med finhackade, inlagda rödbetor.

I. H-DT.

Spalten om böckerna.

GRÄNSBYGDSSKILDRINGARNAS FLITIGE och talangfulle författare, Fredrik Persson har med romanen "Profetian" (C. W. K. Gleerups förlag) lagt ännu en volym till serien.

Grodalen heter skådeplatsen för handlingen och dess präktiga jordbrukande bebyggare få under gamle kung Göstas stränga regering genomgå hårda öden. För kronans räkning, som behöver mycket pengar, måste odalbonden och hans gärning vika för bergshanteringen, och bönderna tvingas från plogen ned i gruvschakten. Kyrkklockan, bygdens klenod, tages på högsta befallning ur tornet för att smältas ned, och då drar förbannelsen in över dalen, förbannelsen i form av slavarbetet i gruvorna, medan åker och äng läggas för fåfot. Klockan skall forslas över en isbelagd sjö, men isen brister och klockan stannar i djupet, kommer aldrig utanför bygden. Det är siat att hon åter en gång skall ringa in välsignelsen och friden för Grodalens folk. Men innan dess har det att utstå mycket ofärd. Spådomen går emellertid i fullbordan den dag ett uppror bryter ut i gruvan och schakten, som gå under sjön, sprängas så att sjöns vatten sjunker undan genom gruvans fyllande och klenoden kommer i dagen. När klockan änyo befinner sig på sin plats i tornet och hennes länge saknade klang når ut över Grodalen, börjar en ny och välsignad tid för det prövade folket.

Fredrik Persson är en sund romantiker; han har dessutom ett säkert grepp på de människor han skildrar, och de konflikter han bygger, liksom hans naturmålningar äro gjorda med den förtrognes lugna och säkra pensel. Vidare skriver han fångslande.

Jag vet ej huruvida hans duktiga berättarkonst blivit nog uppmärksammat av publiken — i alla händelser förtjänar den att ej ses över axeln till förmån för mera omskrifna men mindre betydande pennor.

E. H-N.

IDUNS FOLJETONG.

(Forts. fr. sid. 159.)

tvivlad. Slutligen somnade hon av mattighet på soffan insvept i en sjal. Alberto stannade hos henne till midnatt. Då övertalade Caterina honom att gå och lägga sig, och herrarna drogo sig tillbaka. Hon satt kvar för att vaka över henne och spratt till vid minsta buller. Vid tvåtiden kom Andrea insmygande; han hade ännu icke gått och lagt sig, han hade rökt en cigarr. »Hur är det med henne?» frågade han tyst sin hustru.

»Bättre, tror jag. Hon har inte varit vaken, bara suckat djupt ett par tre gånger.»
»Sådana förfärliga konvulsjoner!»

»Hon hade dem i skolan också, men inte så våldsamma.»

»Varför går du inte och lägger dig?»

»Jag kan inte, Andrea; jag vill inte lämna henne ensam, stackare.»

»Jag stannar här.»

»Det skulle inte vara passande.»

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

Äter Ni havregröt?

Vet Ni huru den skall smaka?

Har Ni provat AXA (i originalpaketer)?

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VARA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrandsgatan 16 - Stockholm.

VIKINGABALK

Morgonbrätt din djärva ledung jämt du börje innan dagen än i öster blänker. Ej blott för ditt vapens skarpa egg du sörje, rådsnar man på allt i vishet tänker.

Viking skokräm bruke du på färden och glöm ej dess goda orlovssedel, ty det finns i hela, vida världen ej för skor ett bättre putsningsmedel.

M. ZADIG & äkta

DIVINIA

PARFYM
EAU DE
COLOGNE
TVÅL

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

»Du har rätt. Men de ha inte gjort i ordning min apelsinlemonad.»

»Det finns visst apelsiner och socker i sängkammaren. Men det är bäst, att jag går. Stanna här ett ögonblick, jag kommer strax tillbaka.»

Han föll på knä vid soffan och lade sitt huvud bredvid Lucias. Hon vaknade stilla, visade ingen förvåning, hängde sig fast om hans hals och kysste honom.

»För mig bort», sade hon.

»Kom, älskade»... och han ville lyfta upp henne.

»Jag kan inte, Andrea; jag dör...» och hon tillslöt ögonen.

»I morgon...» sade han skyggt, rädd att hon åter skulle falla i konvulsioner.

»Ja, i morgon skall du föra mig bort, långt, långt bort...»

»Långt, långt bort, min älskade...»

De tystnade. Hon tyckte sig höra ett buller och sade, utan att öppna ögonen:

»Nu kommer Caterina.»

Efter ett ögonblick kom Caterina verkligen insmygande på täpsensarna och fann sin man sittande på sin plats.

»Har hon rört på sig?»

»Nej.»

»Jag har lagat i ordning din lemonad.»

»Ämnar du verkligen vaka?»

»Ja, jag stannar här; det kan du ju inte ha något emot?»

Hon reste sig för att säga godnatt till honom, och kan kysste henne. Sedan lämnade han långsamt rummet. Caterina vakade ända till morgonen.

Nu slutade alla breven: »För bort mig!» De voro fulla av förtvivlan, dessa brev, och han var riktigt rädd för att öppna dem. De handlade endast om synd, självmord, död, evig fördömelse, samvetsqual, helvete och tandagnisslan. Hon var rädd för Gud, för sin man, för Caterina, för Andrea själv; hon kände sig förnedrad, förlorad, störtad i en bottenlös avgrund. Och han anklagade sig för att ha ödelagt denna kvinnas liv och bad henne om förlåtelse, som om hon varit en martyr. »Jag har dödat dig, jag är din bödel», skrev Andrea, som efterhand hade antagit hennes stil och hennes fantastiskt lyriska uttrycksätt.

Det var mot slutet av oktober. En söndagsmiddag vid bordet förklarade Lucia helt lugnt, att de skulle resa följande tisdag.

»Jag trodde, att ni skulle stanna här hos oss till San Martino», sade Caterina vänligt.

»Det är för att Albertos hosta har förvärrats i detta fuktiga oktoberväder. Vårt hus vid via Bisignano är mycket torrt. Allt står i ordning där.»

»För övrigt känner jag mig bättre», inföll Alberto. »Jag har fetmat, tror jag. Jag har måst släppa ut mina benkläder om livet. Det har varit mycket hälsosamt för mig att vara på landet.»

»Det är ledsamt, att Lucia inte skall vara lika rask», sade Caterina.

»Vad gör det?» sade Lucia likgiltigt. »Tänk inte på mig. Jag är en olycklig, sjuklig varelse. Men den tid jag har tillbragt här i Centurano, kära Caterina, har varit glanspunkten i hela mitt liv. Sedan kan det bara bli ett hastigt sjunkande i evig tystnad, evigt mörker.»

Andrea hade icke sagt ett enda ord, men om kvällen skrev han en bönfällande biljett, besvor henne att stanna ännu i några dagar. Han kunde icke tänka sig möjligheten av att hon skulle fara. I Napoli skulle hon ej älska honom längre. Han ville ej släppa henne. Hon var hans Lucia; varför ville hon bort? Om hon icke stannade, följde han efter henne, genast. Det skulle hon tänka på.

Det var förgäves. Lucia ville bort. Han stötte på en järnvilja, som gick rakt på sitt mål. Hon svarade honom i ett par sko-

Den husmoder,

som förstår att spara, använder alltid *garantimärkt margarin* vid matlagningen i stället för det dyra smöret.

Hon uppnår därigenom precis samma resultat och får en bra slant över till andra utgifter.

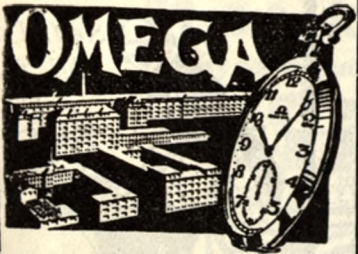
Men (och det är en viktig sak!) margarinet måste vara garantimärkt, ty annars kan det vara ett undermåligt fabrikat.

Kristallklara

bli glasen vid diskningen, om Ni löser upp en smula Tomtens Tvättpulver i diskvattnet.

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

SINGER
HEMMETS SYTTASKIN

A.J.S.

motorvelocipeder med eller utan
sidvagn, ett av världens
främsta fabrikat.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Tänk alltid på
NORMANS
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

**Tjänixen
på dixen!**

STALRESARMADRASSEN I D E A L
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

**Smid medan jär-
net är varmt**

och vårda Eder hy i tid med
Yvy-tvål, som har en för-
skönande inverkan på huden och
giver den ett ungdomsfriskt ut-
seende.

Yvy-tvålen säljes i varje affär
över hela landet.

Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. fabrik, Ystad.

ningslösa biljetter, som alldeles förkrossade
honom. Hon ville bort, han skulle låta
hennes resa i fred. Hon ville bort, emedan
hon led och var olycklig. Hon ville bort,
och han hade ingen rättighet att hålla henne
kvar, då han hade gjort henne så olycklig.
Hon ville bort, för att icke dö i Centurano.

Och hon for. Men avskedet var sönder-
slitande. Lucia grät hela morgonen. Kloc-
kan tolv skulle de resa. »Det är sista gån-
gen», sade hon vid allt vad hon gjorde.
Caterina var blek och ansträngde sig att
hålla tårarna tillbaka. Alberto var också
rörd, emedan Lucia var rörd. Andrea gick
omkring i rummen som en vålnad och rörde
vid föremålen, som om han ville övertyga
sig om, att han själv fanns till. Lucia
undvek honom, talade icke till honom, men
betraktade honom då och då med tårfyllda
ögon. De frukosterade under tystnad; ingen
hade aptit. Sedan tog Lucia Caterina med
sig in i sängkammaren, lade snyftande sina
armar om hennes hals och tackade henne för
all godhet hon hade bevisat henne.

»Mätte du bli belönad för allt vad du
gjort för mig, min älskade Caterina! Gud
hålle sin hand över ditt hus och låte glädjen
spira upp och kärleken fortvara. Mätte An-
drea alltid älska dig mer och mer, tillbe dig
som en liten madonna...»

Den andra gav henne en vink att tåga, ty
hon kunde ej behärska sig längre; de kysste
varandra flera gånger. De gingo ut i sa-
longen, Lucia med rödgråta ögon.

»Farväl, Andrea», sade Lucia.

»Låt mig följa med till stationen», vis-
kade han.

»Nej, nej, det skulle bara göra det svå-
rare. Farväl. Tack. Gud välsigne er...»

Snyftande ilade hon bort. Från balkongen
utbyttes de sista hälsningarna, tills vagnen
vek av åt Caserta till.

Man och hustru voro nu allena med var-
andra. Huset tycktes plötsligt ha blivit öde,
rummen föreföllo ofantligt stora. Där kändes
iskallt. Caterina böjde sig ner och tog
upp något vitt, det var Lucias näsduk, och i
denna näsduk gav Caterina sig till att gråta,
tyst men bittert, som ett barn, vars mor har
rest bort. Andrea satte sig bredvid henne i
soffan, lade huvudet emot hennes axel som
i forna dagar och grät, även han. Endast två
heta, brännande, syndiga tårar.

(Forts.)

En ny hygienisk salong.

FÖR DE FLESTA KVINNOR, ÅTMINSTONE
dem, som leva i städernas dammbemängda luft,
kommer det en tid, då det lilla ordet "ansiktsvård"
blir aktuellt. Det är med tanke på denna aktualitet,
vi i dag vilja nämna ett namn och en adress: hy-
gieniska salongen *Wiktor*, Drottninggatan 47, 1 tr.
— alltså det centralaste läge också för de flesta
tillfälliga besökande i Stockholm.

Salongen är ny, och inredningen har det klarrena
nyas hela hygieniska behag. Innehavarrinnan, frö-
ken C. Göranson, kommer (via Paris etc.) från
Newyork, där hon är utexaminerad av Millius.
Utexaminerad — ja, så fint och ordentligt måste det
vara för den, som nu för tiden skall ge ansikts-
vård och hårvård. För det sista slaget av vård,
då speciellt hårfärgning, får frkn Göranson i da-
garna en expert hit från Amerika.

Amerikanskorna äro mycket noggranna med sin
ansiktsvård, berättar frkn Göranson. Men det be-
hövs också i klimatet därute, som är besvärligt
för hyn. Det svenska klimatet behöver inte välla
kinnorna här så mycket besvär i den vägen. Men
i 30—35-årsåldern bör väl i alla fall litet var börja
försäkra sig om bibehållen skönhet på ålderdomen.
Ett sådant slags försäkringsanstalt är alltså "*Wik-
toria*".

En schweizisk turistbyrå, officiell turistcentral för
Schweiz i Skandinavien, har öppnats i Stockholm.
Byrån lämnar kostnadsfritt allehanda upplysningar
rörande Schweiz, ej blott de för vanliga turister
nödiga, såsom rörande hotell, sanatorier, sportför-
hållanden o. d. utan också angående skolor, industri
och handel samt utställningar. Resebesochnyer och
kartor ställas av byrån likaledes kostnadsfritt till
intresserades förfogande.

FRANSAR

I SILKE OCH PÄRLOR

ALLA BREDDER
från 10—90 cmt.

J. F. HOLTZ

H. M.
DROTTNINGENS

HOF-
LEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTORG 5 - STOCKHOLM

Two självsäkra finsmakare

äro gommen och tungspetsen ~ de låta
inte gärna lura sig när det gäller mat eller
dryck ~ Ska vi spela dem ett
spratt? Bjud dem på två smörgåsar,
en med prima mejerismör och en med

MUSTAD'S
"BÄSTA-VÄXT"

Bed dem sedan säga vilket som är vilket....

Grantz

På resa med småbarn

är det moderns ständiga bekymmer: Varifrån
skaffa mjölk? En praktisk, enkel utväg är att
ha en burk Nestlé's barnmjölk till hands.
Barnmjölet är mycket lätt att tillreda, enär
endast varmt vatten behöver tillsättas. Då
ej någon svårighet är förbunden med till-
agningen, kan man således med lätthet ge
barnet samma föda på resor, som när man
är hemma. Barnmjölet håller sig färskt myc-
ket länge och vållar inga svårigheter vid
matsmältningen.

Av **SANGALLA** the

rekommendera vi
våra kända märken

"PEKOE SOUCHONG"

"IMPERIAL"

"ORDINARY"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Gynna Iduns annonsörer!

**VICTORIAS
LAVENDEL TVÅL**
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Solidar Tvätt = Extrakt

»Solidar» som hjälpare i nöden!

De av fruarna fruktade grova och smutsiga arbetena upphöra att vara motbjudande, om man använder en »Solidar-lösning». Alldenstund ett resultat uppnås raskt och säkert, behöva de icke befara trötthet eller överanstängning.

Om Eder handlande icke försäljer Solidar, rekvirera då direkt från fabriken i Sundbyberg.

Det bästa är det billigaste

Den tvål Ni använder inverkar på Eder hud flera gånger dagligen. Denna inverkan undgår icke att lämna spår efter sig. Har ni begagnat Eder av en dålig tvål, skall Eder hud också ovillkorligen taga skada därav, den skall bli torr, narig och ful. Så länge Ni är ung, tror Ni måhända att Ni saklöst kan bjuda Eder hud vad som helst, men en vacker dag skall Ni icke kunna underlåta att se följderna, och Ni skall ångra Eder. Använder Ni däremot en god tvål, skall den vara och hålla Edert skinn fräscht och ge en ungdomlig hudfärg. Det är också Ni snart komma på att klara mörka åder och åder också är det bästa, men den som är drygaste, då den är en god tvåls egenhet. De bästa tvålarna äro framställda av de bästa kemikalier, ifrå är tillsatt som kan göra dem ännu mer tilltalande på bekostnad av deras inverkan på huden, deras inverkan på skinnets är så mild och välgörande, att även den ömtåligaste hud skall icke endast kunna tåla dem men bli förbättrad av deras användande. Deras parfym är så diskret att den skall falla alla i smaken. När härtill kan fogas, att Colgates tvålar obesträrligen äro goda, men likafullt i inköp icke ställa sig dyra, skall Ni inse att Colgates tvålar äro de som alla och en var böra bruka. Försök den därför redan nästa gång Ni ämnar inköpa tvål, och vi äro förvisade om, att Ni för framtiden aldrig skall kunna tänka Eder att begagna annan tvål än Colgates.

Colgates Tvålar fås överallt

Colgate & Co

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständig behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är vällyktad och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

LÄSARINNORNAS SPALT

Signaturerna Orolig, Bekymrad mor, Tacksam prenumerant av Idun, Flerårig Idunläsare, Flerårig prenumerant, Prenumerant, Karin (om virkade spetsar), Lidande, Obotlig, A. L. 56, Livsintresse, T. H., Fröken D. L., Förhoppningsfull 26 år och Hembageri ha personliga svar å redaktionen. Insänd svarsporto, så tillstålla vi Eder svaren.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga. Vore mycket tacksam få veta vart man skall vända sig för att söka plats som hjälp i hushåll eller med barnen m. m. i familj utomlands, helst England eller Frankrike. Ej som tjänare utan mot fritt vivre eller någon lön.

Svar. Vi få tyvärr upplysa Er om, att Er önskan f. n. höra till de oppfyllbara! Det finnes i dessa tider ingen familj utomlands, som tar i sitt hem en svenska — eller från annat valutafördelaktigt land — annat än för betalning. Man har inte råd att ens mot fritt vivre ge egna landsmän arbete; så mycket mindre folk från främmande land.

Fråga. Var finns verktyg och utensilier för bokbinderi att köpa? Finnes någon lärobok i bokbinderi?

Svar. Här några adresser: Heyman & Holmberg, 14 Brunkebergsgator, Grubbens & C:o, 1—3 Ferkens gränd, Fredrik Wagner, 48 Vasagatan, Rob. Ahlberg, 6 Klara S:a Kyrkogata, Karl Grönberg, 12 Wallingatan. Samtliga firmor äro i Stockholm, och bäst blir om Ni skriver efter priskurant. På Wahlström & Widstrands förlag finnes en illustrerad handbok i bokbinderi av Kjerstin Key. Vill minnas bokens titel var "Amatörbokbinderi".

Fråga. a) Som jag är mycket intresserad av målning och gärna skulle vilja förtjana litet på det, undrar jag om det bland Iduns övriga läsarinor finnes någon som kan upplysa mig vart jag bör skicka jul- och nyårskort, som jag målat, så att de event. antagas för att sedan tryckas?

b) Vår finnes någon skola, som utbildar mönsterriterskor, o. vad fordras, för att få tillträde till densamma.

Svar. Vänd Eder till grosshandlare A. Eliasson, Kungsgatan 54, Stockholm, eller Svenska Litografiska Aktiebol., Birger Jarlsgatan 31, Stockholm. Men vackra och konstnärliga måste korten vara, om någon förläggare skall reflektera på dem!

b) I Tekniska skolan, 44 Mästersamuelsgatan, Stockholm, utbildas mönsterriterskor. Inga särskilda examina erfordras, utom för dem som vilja bli lärarinor i teckning, vilka måste ha tagit realskoleexamen. Skriv och begär prospekt.

Fråga. Finns det någon som vill hjälpa en ung flicka till god plats? Har genomgått folkhögskola och handelsskola. Jag har alltid önskat komma i en bokhandel eller något liknande, men har ej någon som kunnat rekommenderat mig. Och när man ej har läroverk så faller allting så svårt. Undrar därför om det ej vore någon godhjärtad dam som hade någon bokhandel, eller någon som ville hjälpa mig. Är första tiden villig gå utan lön eller om så erfordras betala något. Ensamstående ung flicka.

Kalmar Vapen.
Högsta kvalitét kärnmjöl
Kalmar Ångkvarns A.-B.

CAP
Ätchoklader
utmärkt goda

SPARA

är tidens lösen. Till en praktisk spar-samhet hör att vid sina nödvändiga inköp anlita ett förmånligt inköpsställe. Hos vår firma köper Ni bäst och billigast. Sänd oss en order på prov. Ni blir absolut belåten.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Jogal -Tablet-
terna
verka
snabbt o.
säkert vid

Reumatism	Huvudvärk
Gikt	Ischias
Nervsmärtor	Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelöslöande går T o g a l till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med T o g a l. Finnes å apotek till kr. 2: 60.

Vänd Eder vid behov av gravering till
FRODINS GRAVYRAFFÄR

Mästersamuelsgatan 36, Stockholm
där Ni får affärsgill, schabloner, skyltar, monogram, inskriptioner, m. m. billigt och elegant utfört.

Försilvring och förgyllning.
Telefoner: Stockholmstel. 18 113.
Sundbyberg 771.

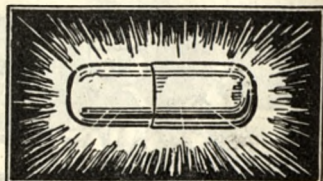
Aberopa denna annons vid beställning.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsiden 3:— mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Åkta varor extra låga priser. Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

KVARNSTRÖM & ERIKSSON
Sliperi, Förmicklings- & Oxideringsfabrik

KUNSGATAN 84
Allm. T. Kh. 121 - R. T. 303 14

SPIECKERS SANOKAPSLAR

stärka nerv- och muskelsystemet, skänka ungdomlig spänstighet, levnadsmood och energi, samtidigt som de undanröja trötthet, sömnlöshet och svaghets-tillstånd. Finnas å alla apotek och drogaffärer eller expedieras efter rekvisition från nder-tecknade, portofritt.

Ask om 10 kapslar (för 10 dagars bruk) kr. 2.25.

Ask om 20 kapslar (för 20 dagars bruk) kr. 4.25.

Liten kur (5 stora askar) kr. 20.—
Stor " (10 " " ") kr. 38.50.

Generalagenter för Skandinavien:

Harald Westerberg & C:o,

— Göteborg. —

Mot kyla

skyddas huden av

Önskar Ni uppfriska

Edra kunskaper i engelska språket, önskar Ni uppehålla dem på ett angenämt och bekvämt sätt och vill Ni läsa engelsk litteratur på originalspråket utan att behöva slösa bort Er dyrbara tid med att leta i lexikon, då måste Ni skaffa Eder

The English-Swedish Magazine

(Engelsk-Svenska Tidskriften)

Detta magasin utgives på engelska med parallell svensk översättning under medverkan av framstående engelska och amerikanska författare jämte Ernst Lundquist som översättare.

Lösnummer à 1 kr. till salu överallt.

Prent.: Helår 10 kr., halvår 5:50, på posten, i bokhandel och portofritt från tidskriftens Red. och Exp. Västerlånggatan 65, Stockholm. At. 49 46. Provnnummer sändas gratis på begäran.

Huru uppstår narig, spröd och fläckig hud?

I friskt tillstånd är huden ständigt försedd med ett för blotta ögat knappast synligt fettlager, som har till ändamål att bibehålla huden mjuk och smidig samt skydda den för bakterier och andra parasiter.

Tyvär avlägsna vi dagligen detta fettlager, då vi tvätta oss, ty det är fastslaget, att fettet upplöses av tvålöddret och bortsköljes med detta. Vi beröva alltså vår hud dess naturliga, oumbärliga skydd varje morgon, d. v. s. strax innan vi utsätta den för de olika faror, som hota under dagens lopp. Visserligen förnyas fettlaget så småningom av sig självt, men detta sker dock icke så hastigt, som önskligt vore, varför huden alltid en viss tid utan skydd är prisgiven åt de yttre inverkingarna. Därigenom blir den "narig" och spröd.

För att råda bot härför

behövs ett medel, som omedelbart efter tvättningen återställer huden i samma skick som förut, d. v. s. konserverar den. Detta åstadkommes allra bäst genom Syster Ellas Salva, som kommer naturen till hjälp och överdrager huden med ett fint, nästan omärkligt, men synnerligen verksamt skydd, vilket hindrar att huden blir spröd och "narig" och därigenom ett värlöst byte för allehanda bakterier. Nämda skyddslager är fullkomligt omärkligt, alldenstund det fullständigt absorberas av porerna.

En sådan konservering, som förnyas med varje tvättning, åstadkommes inom överraskande kort tid en frisk, smidig hud, vilket välgörande inverkar på hela kroppens hälsotillstånd. SYSTER ELLAS SALVA finnes å alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och välsorterade Specierhandlare.

Pris 2 kr. pr burk.

A.-B. PARFYMERI LOUISE, Stockholm.

Babyutstyrslar.

välsydd och bra modeller av bästa tillbehör Kr. 10:—, med engelsk blöja och gördel samma pris. Bärmantel Kr. 4:—. Dopklänning med mössa fr. 10:50 till 15:— kr. Lakan och Örngott Kr. 8:—. Mönster medf. Röda Korsets modeller å Babyutstyrslar å utarbetade i min ateljé. Dagmar Jacobsons Vitvaru- o. Linnesömnadsaffär

Borås. Rt. 1406.

Svar. Tyvärr tro vi att Er vädjan kommer att förklina förväges. Tiderna äro ju sådana att det är mycket svårt att få t. o. m. en ganska anspråkslös plats, utan såväl goda kvalifikationer som även rekommendationer. Och Ni ha ju relativt taget få av de förre och till synes inga av de senare! — Vad nu särskilt bokhandel beträffar, så fordras för att bli antagen som biträde i en dylik affär ganska goda kunskaper, gott minne och ett verkligt levande intresse för litteratur och dithörande ting. Utan dessa egenskaper är det inte lönt att söka plats i en sådan fordrande affärsgrän som handlandet, visandet och föreslåendet av böcker o. d. — I ett fall ha vi dock sett huru just ett brinnande intresse parat med järnflit bringat sin man fram i just denna bransch och detta var när en 15-årig gosse, som efter det han slutat folkskolan och konfirmerats, sökte sig som springgosse till en bokhandel, och så småningom genom flit, intresse och tjänstaktighet, gradvis fick den ena förtroendeposten efter den andra, tills han så småningom blev chefens högra hand och till slut meddirektör i firman. Som sagt, han började som springpojke, arbetade med liv och lust hela dagen, för att sedan när kvällen kom, hemma vid aftonlampan, eller i någon föreläsningssal, öka sitt vetande.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

N: r 1. Kan ni ge mig ett gott råd hur jag skall kunna få mina förfusna kinder återställda. Har förr haft mjuk och klar hy men är nu genom förfrysning grov i hyn och oftast röd blå eller vid särskilt kallt och fuktigt väder svartblå på kinderna. Jag fryser om dem så fort det är kyligt och i all synnerhet om vädet är rätt. Jag har försökt att varje kväll tvätta dem med varmt vatten, men det tycks mig som om det bara blivit värre. Tacksam för ett gott råd vore. Signe.

Att tvätta med varmt vatten och tvål är nödvändigt ur renlighets synpunkt. Men det hjälper ej mot förfuset ansikte. Efter tvättningen skall ni bada kinderna med så hett vatten ni kan tåla tillsatt med alun. När kinderna äro genomheta torkas de med en mjuk handduk och inmasseras med kamfersalva. Undvik att tvätta ansiktet på morgnarna och gnid åter in det med kamfersalva innan ni går ut. Ni kan pudra ansiktet, vilket skyddar något mot kyla, men avtorka det mesta pudret med ett sämskskinn, så att ni ej ser pudrad ut. — Ett annat medel som säges utdraga kyla är att om natten anbringa friska citronskivor över de kyllda delarna. Ett bandage med vaxtaft lägges stadigt över.

N: r 2. Bästa fru Skönhetsdoktorn, var god hör på en mångårig utländsk prenumerant. Har mycket fet och oren hy, tvättar den enligt era anvisningar med varmt vatten och masserar den uppåt och utåt, men det hjälper ej. Huden är fortfarande grå och dålig och mycket pormaskar bildas. Ville gärna be om recept till citronhudcrème. Hittar ej tidningen där det står. — Ävenså ber jag vänligen om ett medel att borttaga generande hårväxt. Irriteras ej huden av det med osläckt kalkt? Ber att även få detta recept. Har använt medlet med svavelbarium men huden blev mycket irriterad därav och ännu efter sex veckor äro röda fläckar kvar. Bekymrad parisienne.

Tag litet borax i tvättvattnet, därav blir huden torrare men den behöver efteråt litet massage med någon god hudcrème. Här ger

KO ALFA KO ALFA KO ALFA KO ALFA

DET KAN EJ NOG OFTA UPPREPAS

ATT

Arboga Margarin

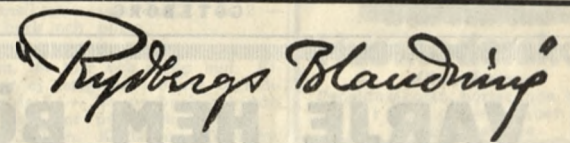
ÄR MARKNADENS FÖRNÄMSTA

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS

torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.

Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvarva och enkla att använda. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad speceriaffär. OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

4 1/2 proc.

Förstör ej Eder hy

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och oren hy. Velvet Complexion (sammetshy) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfumeri R. Barlach, Stockholm. C.

Filtar beställas eller köpas billigast fr oss. Begär vår illustr. priskur. Arvika Spinneri. Vävnadsaffär, Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm

Reumatism

Pr sats kr. 5:— franco från Varulagret WASA, Kemikalieavd. Stockholm 2.

KIKHOSTA "SODERSIN"

Botar sjukdomen på högst 10 dagar och kräkningarna upphöra genast. Intet månadslångt nattvak mer. — Dr J. Carlsson, Krödshered, skriver: "Använder "Sodersin" i stor utsträckning och med utmärkt resultat. Ett tacksamt exempel kan nämnas: Godsägaren Ellef Ringnes jr., som har 3 barn, vilka äro behandlade med läkemedlet, har anmodat mig om att för sin räkning utdela 100 flaskor till obemledade."

(s) J. Carlsson, distriktsläkare. "Sodersin", känt sedan 20 år i de latinska länderna, infördes i fjol i Skandinavien och uppnådde på några månader en försäljning av c:a 10,000 flaskor. Begär "Sodersin" på Edert apotek.

Köp SUSI

Vals för piano, finnes att tillgå i musikaffärerna.

Babyutstyrslar

verkligt förstklassiga, allt för den nyfödde Kr. 10:—, extra fin Kr. 14:—, engelsk blöja och gördel samma pris. Bärmantel kr. 4:—, örngott av noblessväv broderat hörn Kr. 3:—. Mönster medf.

Fru CLARA LINDQVIST, Ö. Kvarng. 32, Borås.

botas ofelbart och snabbt medelst det sedan åratals välkända, av apotekare sammansatta MOORLAND. 100-tals intyg.

PÅRMAR

IDUN 1921

i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare eller direkt från

IDUNS EXPEDITION STOCKHOLM

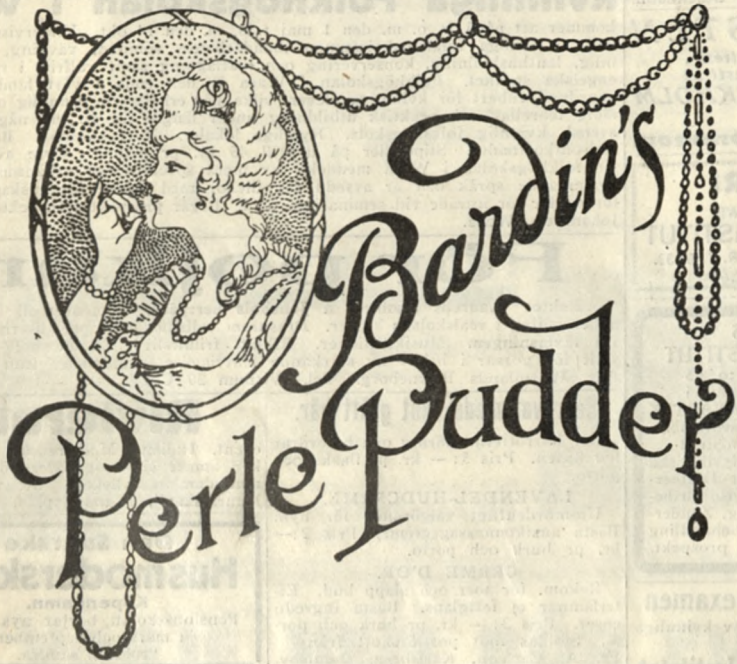
Gratis medföljer titelblad jämte register.

Kr. 2:50 + porto 80 öre. Likvid i postanvisning.

BARDIN & CIE PARIS
Poudre de Perles Fines.

Bardins berömda pärlpuder
vitt, rosa, hudfärg, rachel, gul, korall, rubin, brunt etc.

Föryngrar och förskönar

Fås i alla parfym- och kemikalieaffärer
Ensamförsäljare för Skandinavien och Finland:

Madsen & Wivel, Köpenhamn

Där Cloetta-cacaon odlas

I DET SOLDRUCKNA SYDAMERIKA, i Equadors och Venezuelas jämna tropikhetta, ligger världens främsta cacaodistrikt. Tungt och hårt är arbetet i den fuktvarma luften, men det ömtåliga cacaoträdet frodas och utvecklas som ingenstades, och frukten är ojäm-förlig. D ä r hämtar vår fabrik råvaran till sin förnämliga Cloetta Guldcacao.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

fin

Florodol - Tvålen

är damernas favorit-tvål, och en idealisk barntvål.

PARFYMERI
FLORA,
GEFLE.

**Ekströms
Lästmjöl**

ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK

